

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Spalis — October 21, 1964

Nr.118

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

PERVERSMAS KREMLIUJE

NIKITOS PAŠALINIMAS NUSTEBINO VISUS "ŽINOVUS", KURIE ĮTIKINĖJO, KAD BOLŠEVIKAI "MINKŠTEJA". — NUVERTIMAS ĮRODĖ, KAD BOLŠEVIKŲ PARTIJA BUVO STIPRESNĖ UŽ CHRUSČIOVĄ IR KAD JI STENGSIŠ BENDRAUTI SU KITOMIS KOMUNISTŲ PARTIJOMIS TAM, KAD PALAIDOJUS KAPITALIZMĄ.

Vytautas Meškauskas

Dar praėjus savaitės viduryje viskas atrodė labai gražiai. Prezidentas Johnsonas saugojo atominių migtuką amerikiečių pusėje, o gerasis Nikita Chruščiovas sovietų pusėje. Atrodė,

Leonid BREŽNEV

kad taiklingai koegzistencijai gresia tik vienas pavojus -- iš senatoriaus Goldwaterio pusės. Tam atėjus valdžion -- baugina mus visokie politiniai išminčiai ir "kremlinologistai" -- Nikita gali būti priverstas grįžti prie "stalinizmo".

Iki rinkimų dar pora savaitžių, o Nikitos jaunėbėra. Pirmą kartą pasitaikius, jį nuvertė jo paties bolševikų partijos CK prezidiumas, jo paties parinkti žmonės. Kas dabar saugo tą "migtuką"? Brežnevas? Koziginas? Ir kas žino, kuris jų, galų gale, laimės ir kaip?

"Kremlinologistai", kaip bristas Edward Crankshaw, ar buvęs JAV ambasadorius George F. Kennan, gali pasakyti tiek pat, kiek ir kiti "žinovai". Pats prezidentas Johnsonas po pasitarimų su savo privatiniais ir valdiniiais ekspertais, sekmadienio vakare prisipažino:

"... Mes nežinome, kas tiksliai atsitiko Chruščiovui praėjusią ketvirtadienį... prieš penkias dienas Maksovoje galėjai girdėti jam pagyras. Šiandien sužinojome tik apie jo klaidas..."

Buvo laikai, kada jis buvo atsakingas už pavojingas avantiūras. Reikėjo amerikiečių tvirtumo ir sveiko galvojimo, kad -- pirmiausia Berlyne, o vėliau Kuboje -- jo grąsinimų ir veiksmų aktyvaizdoje išvengus karo.

Jis tačiau mokėsi iš savo klai-

dų ir nebuvo aklas realybei -- ir t.t., ir t.t.

Iš Nikitos Chruščiovo istorijos bei likimo prezidentas padarė tokias išvadas:

1. Negalima pamiršti, kad Kremliuje sėdi pavojingi, pasiryžę komunistai, kuriuos sulauko tik JAV pajėgumas;

2. Pasikeitimai gali sukelti ilgąsias sąmyšį Kremliuje, kas iš vienos pusės neblogai, nes jie bus užimti daugiau savo vidaus reikalais. Antra vertus, tai negerai, nes pasaulyje yra problemų, kurių sprendimui reikalingas jų bendradarbiavimas.

3. Pakitimas Kremliuje nesusabdydys tų jėgų, kurios veikia Rytų Europos didesnei nepriklausomybei.

4. JAV politika ir toliau turi įtikinėti (continue to prove), kad amerikiečiai siekia taikos.

Jei pati pirmoji išvada atrodo esanti teisinga, dėl kitų kyla tam tikrų abejonių. Juo daugiau bolševikai pešis savo tarpe -- juo geriau kitiems. O dėl jų bendradarbiavimo, tai susitarimų bolševikai iki šiol laikėsi tik jei jie veikė jų naudai.

Antra -- pakitimas Kremliuje gali privesti prie griežtesnių re-

Aleksej KOZIGIN

žimų satelituose ir ko gero prie susitaikinimo su Raudonąja Kinija. Chruščiova nuvertus tam lyg ir nėra kliūčių. Žinia, lieka dar Rusijos ir Kinijos interesai, kurie nevisados sutapo, sutampa ir sutaps.

Pagal tai, trečia: naujieji Kremliaus valdovai deklaravo savo norą toliau tęsti taikingą koegzistenciją. Tą terminą ir politiką sugalvojo ne Chruščiovas, o Stalinas. Ir bolševikinėje kalboje ji reiškia kovą visomis priemonėmis, išskyrus karines, tačiau

galimi ir "išlaisvinimo" karai.

Normaliai galvojant, perversmas Kremliuje davė neblogo progos stipresnei iniciatyvai iš Vakarų pusės. Ne taikos troškimui linksniuoti, bet geriau pasiruošti kovai visuose frontuose. Reikia atsiminti, kad bolševikais negalima pasitikėti, taip kaip jais negalėjo pasitikėti ir pats Chruščiovas. Tačiau ar to gali tikėtis iš dabartinės administracijos, kuri įtikinėjo savo piliečius, kad pavojus taikai gresia tik iš pačių... amerikiečių pusės?

* ANGLIJOJE IŠRINKUS darbių partijos daugumą į parlamentą ir Wilsonui atsistojus naujos vyriausybės vadovybėje, pirmuoju ryšiu su užsieniu buvo telefoninis pasikalbėjimas su prezidentu Johnsonu. Už kelių dienų naujasis užsienio reikalų ministras P.G. Walker atvyks į Washingtoną tartis dėl bendrų žygių tęstinumo užsienio politikoje.

* SENAT. B. GOLDWATERIS parašė laišką FBI direktoriui J. E. Hooveriui, "grynais JAV saugumo sumetimais" užklaudamas, kodėl prezidentas Johnsonas asistentas Jenkins galėjo užimti tokia aukštą postą visai nesteliravus ir nepatikrinus jo praeities ir tinkamumo. Jenkins du kartus buvo areštuotas už nemoralų elgesį.

* JUGOSLAVIJOJE NUMATYTOS atžvesti 20 m. "išsivadavimo" iškilms buvo apmėtytos lėktuvų katastrofos, kurios metu žuvo sovietų maršalas Birjuzovas ir kiti aukšti sovietų delegacijos nariai. Maršalas Birjuzovas buvo vienas iš patikimiausių Chruščiovo šalininkų kariuomenės vadovybėje.

* THE NATIONAL OBSERVER savo spalio 19 d. vedamajame plačiai nagrinėdamas besikeičiančią tarptautinę situaciją, siūlo atkreipti dėmesį, kad ir JAV nepriėmė likti nuolatiai, šaltai stebint pasaulio įvykius, lyg jie šio krašto neliestų. Girdi, yra nemažai rizikos ir status-quo mentalitete. Tos rizikos dar daugiau vien tik stebint, kaip elgsis naujoji Kremliaus vadovybė, kur paseks Raudon, Kinija, išbandžius savo atominių reaktorių. Taip pasyviai stebint įvykius, teko įsivelti į Pietų Vietnamo įvykius, prarasti Kubą. Taip pasyviai stebint, prarasta riba, kur baigiasi ir prasideda gyvybiniai JAV interesai ir kaip juos tinkamiau apginti.

* PASAULIO SPAUDOS KOMENTARAI apie pasikeitimus Kremliuje koncentruojasi į tą aplinkybę, kad komunistų viršūnėje esąs neįmanomas kolektyvinis vadovavimas. Kova dėl pirmosios vietos vykstanti ir da-

Mes dainuojam... Brooklyn Operetės choristai televizijos programoje.

Vyt. Maželio nuotrauka

JONAS MEKAS SUKĖLĖ DĖMESĮ
FILMŲ FESTIVALIJE

V. ALSEIKA

bar. Viskas priklauso nuo to, kuo ji baigsis. Tačiau daugelis spėja, kad bus stengiamasi išlyginti santykius su R. Kinija ir suveržti Chruščiovo paleistas vadeles tiek Sov. S-goje, tiek satelitinėse valstybėse.

* NAUJASIS PARTIJOS SEKRETORIUS BREŽNEVAS spaudoje apibūdinamas, kaip "kietosios linijos" komunistas, mažai keliauęs ir neturįs ryšio su vakariečiais. Tai būsiąs sunkiai įkandamas "taikaus sugyvenimo" riešutas.

PLB VALDYBOS
POSĖDIS

Dabartinė (antroji) PLB Valdyba pareigas perėmė 1963 spalio 12. Spalio 15 dienos posėdžiu buvo pradėti antrieji darbo metai.

Posėdy dalyvavo pirm. J. Bačiūnas, St. Barzdukas, dr. A. Nasvytis, V. Kamantas, M. Lenkauskienė (posėdis vyko jos bute), J. Staniškis, reikalų ved. E. Karnėnas, taip pat iš Philadelphiajos buvo atvykęs PLB Kultūros Tarybos pirm. dr. J. Puzinas. Dėl ligos negalėjo dalyvauti A. Mikulskis.

Buvo svarstomi šie klausimai ir reikalai: pasaulio lietuvių jaunimo kongresas (ref. Kamantas), PLB-nės ryšiai su apsiungusiu Vliuku (ref. dr. Puzinas), tolimesnės "Pasaulio Lietuvių" leidimas (ref. Barzdukas), PLB Valdybos bendradarbiavimo plėtimas su kraštų bendruomenėmis (referavo Barzdukas), PLB Kultūros Tarybos ateinančių metų planai ir darbai (ref. dr. Puzinas), išd. Staniškis pateikė metinę finansinę PLB Valdybos apyskaitą ir kt.

Valdyba išreiškė nuosirdžia padėką "Birželio 22 komisijos" pirmininkui dr. Puzinui už jo pastangas ir darbą Vliuko konsoliduojant. Jis pakviestas ir sutiko būti laikinuoju PLB Valdybos ryšininku prie apsiungusio Vliuko.

PLB Valdybos reikalų vedėju ir ateinančioms metams pakviestas ir sutiko būti E. Karnėnas.

Rvšiūm su pasaulio lietuvių jaunimo kongresu, kreipiant visą galimą dėmesį į laisvojo pasaulio lietuvių išsivijimo jaunimo problemas ir rūpesčius. 1966 metai skelbiami lietuvių jaunimo bendruomenės, organizacijos (ypačiai jaunimo) ir plačioji visuomenė prašoma jau iš anksto ruoštis ir visa daryti, kad lietuvių jaunimo judėjimas įgautų reikiamą mastą ir įtampą.

Posėdy taip pat buvo apžvelgti gautieji ir išsiųstieji raštai ir įvairūs einamieji reikalai. V-bos inf.

Rugsėjo vidury ne tik Vokietijoje, bet ir kitur atgijo kultūrinė veikla. Savo sezonus pradėjo operos, dramos teatrai, kinai pradėjo rodyti vieną kitą patrauklesnį filmą. Su labai gausiu derliumi pasirodė knygų leidyklos. Kai kurie dienraščiai kasdien skelbia leidyklų planus ir juose skaitai šimtus pavadinimų, gi tarp jų labai daug vertimų iš įvairiausių pasaulio kalbų.

Naująjį sezoną pradėję Stuttgarto teatrai parodė jau seniau statytus veikalus. Pvz, gerą vardą ne tik Vokietijoje turinti opera atnaujino dvi seniau statytas operas: Smetanos "Parduotąją nuotaką" ir Rossini "Turkų Italijoje". Šalia operos veikia moderniai atstatytas dramos teatras kultūruoja labai mišrų repertuarą. Šalia vokiečių publikos favorito Šekspyro ("Daug triukšmo dėl nieko"), šis teatras antroje rugsėjo pusėje statė amerikinių muzikalių veikalą Porterio "Kiss me, Kate", Georg Buecherio "Woyzeck" ir kt.

Lietuvių visuomenei svarbus faktas: rugsėjo mėn. įvyko Stuttgarte gyvenančio muziko Dariaus Lapinsko vargonų koncertas. Lietuviams taip pat žinotina, kad Vak. Vokietijos (žinoma ir kitų kraštų spaudo) atkreipė didelį dėmesį į Venecijos filmų festivalyje parodytą Jono Meko filmą "Kaliūnas". Dienraštis "Die Welt" 207 nr., rašydamas apie tą išsiskiriantį filmų festivalį, pažy-

mėjo, kad Jono Meko filmas būvęs tikrojo festivalio "sukrėtimu" -- jame parodytas gyvenimas viename JAV marinų dalinių kalėjime ir ryškiai pavaizduotas brutalumas bei sadistiniai kalėjimo prižiūrėtojų metodai. Pagal Ulrich Gregor, tas Meko filmas tai "aistringas puolimas, nukreiptas prieš kiekvieną žmogaus mankštinimą, prieš individualio išprievartavimą, autoritatinės sistemos panaudojimą".

Pastarasis sezonas filmų srityje buvo blankus ir kiek liečia vokiškos gamybos filmus -- daugiau kaip apgailėtinas. Retas įvykis, kai ekranuose tenka pamatyti vykusią komediją kaip "Irma la Douce" (ji Muenchene viename teatre tebeina daugiau kaip metus), ar reto pastatymo bei valdybos filminį perlą kaip "Tom Jones". Tiesa, europinė, lygiai kaip ir amerikinė publika vis domisi Bergmano filmais. Kai jo "Tyla" kiek nuvylė, nors sukėlė nepaprastą diskusijų audrą, jau mažiau traukia jo paskutinis, šį kartą spalvotas kūrinys apie moteris. Vokietijoje sukėlė sensaciją bei diskusijas spaudoje kitas švedo filmas "491". Jis žymiai apkarpytas ir nebeteko to anksčiau masės patraukusio "erotinio" patrauklumo. Visa liudija, kad filmas pastaruoju metu tegali patraukti ar ypatinga erotika ar diskusijomis spaudoje ar, pagaliau, kriminaline tematika. Ties-

(Nukelta į 2 psl.)

Priėmimo pas Liuksemburgo konsulą Los Angeles mieste, Lietuvos konsulas dr. J.J. Bielskis kalbasi su Brazilijos konsulu Paul J. Pitz (kairėje).

Castro: -- Chruščiovas? Nepažįstu... Kas jis toks?!...

IŠ MUZIKOS PASAULIO (4)

V.B.

KRITIKA IR SAVIKRITIKA

Laisvas nuo kritikos nebuvo nė pats Toscanini, ir keista -- daug jo adresu pareikštos kritikos tikty ir vilniečių kvartetui: ne visuomet išpildytojai lygiai geram ūpe; ne visų veiklų visos vietos parašytos "ant blizgesio"; ne visados vietoje, be niuansų, kietas ritmas.

Tą patį tektų įsidėmėti vilniečių kvartetui. Ritminė diferenciacija -- Riemann'as ją vadina "agogika" -- pasiduodant muzikos frazės dainingumui, labai geistina orkestre, kvartetui net privaloma.

Drąsesnis vidurinių balsų iškėlmas nebūtinai drasko veikalo visumą; kvartetams, neturintiems orkestro dinaminio diapazono, vidurinių balsų dramatiškesnis iškėlmas atstoja neplačią dinaminę skalę.

Fizinis judesys begrojančiam būtinai privalo būti paika virtuozų maniera, ar dirbtinis "raitymas" -- jeigu taip, šalin; bet, natūraliai pabrėžti frazės fiziniu judesiu net būtina; kitaip, labiau įtikinamai nuskamba frazė. Žmogus juk nesiklauso vien ausimis, o visais savo pojūčiais, ir akimis.

Virtuozinis atlikimas dažniausia nesiderina su lyrišku, perdėm švelniu tonu. Lyriškos vietos, iš kitos pusės, gali palikti blanko-

ką įspūdį, jeigu kartu nebus modifikuojamas ritminis sukaustymas. Kompaktiškas, visumą dabojantis grojimas -- puikus dalykas, tik per didelė drausmė čia kartais iššaukia tirštumą ir gali dingti kvartetui būtinas permatomumas, transparenčia.

Tarp virtuozinio fortissimo iš vos girdimo pianissimo -- vilniečių aukšto dažnumo vibrato fermatose buvo tiesiog žavus, nė vieno kito kvarteto nė iš toli nepasiekta! -- tarp šių dviejų ekstremų yra tikstantis ir vienas antspalvių, dramatiinių situacijų, kurias galima ryškinti iš esmės tik vienu, permažai praktikuotu metodu: laisvesne detalių interpretacija.

Bepigu sakyti, vilniečiams technika ne problema; juk technika ne koks "atlikimas" dalykas, po kurio seka interpretacija. Gaidų atbūdinimas garsais yra techniškai ir kas kart rizikingas dalykas. O vistik, geistina laisvesnė interpretacija; dalyviai brandūs muzikai, kurių individualus skonis garantuoja kokybę; gerai visuma, bet norėtųsi dar daugiau intymių tarsi "pasikalbėjimų" vieno su kitais.

Mokyti ir nemokyti klausytojai, man rodos veikiau suvirkšdina kokį išsišokimą, nešvarumą -- o kiek jų buvo ir būna per visus kvartetus! -- negu blankumą, kuri gali nesunkiai atsirasti iš baimės neprarasti visumos, "veido". Na, o virš viso ko, pats didysis kvartetų menas pasižymi įtikinančiu įspūdžiu, kad dalyviams patinka muzikuoti; kad netik virtuozai, bet suvereniški, tarsi, šposininkai, jokių būdu ne kokios valstybinės naštos vilkėjai...

Bet bepigu čia kritikai dalinti pigius patarimus: antra vertus, burnos nieks neušintų, jeigu jam nerūpėtų dar didesnis tobulumas, ir, jeigu nejaustų, kad vilniečių kvartetams tai pats gerai jaučia ir sugeba tokias plonybes vertinti.

Žinoma, grojimas konkursuose varžo; be "mandražo" nuolat kankina klausimas -- kam groti? Publikai, autoriui, kolegoms, juri komisijai? -- Gali galva susimaišyti! Tokiais atvejais, atrodo, rizikingiausia spiauti į viską ir groti taip, kaip pačiam atrodo

teisinga. O vistik -- tai yra vienintėlis ir tikrasis kelias!

Taip, senų vilkų pasakytą -- konkursuose grok aiškiai ir garsiai, nes turi reikalo su piktais juri komisijos vilkais, Saliamoniškas tai sprendimas. Bet, man rodos, tai tikty tiems, kurie dar siekia meistriškumo. Garsus čekų prof. Vlach iš savo patirties kiek kitaip pasakė:

"Nesistenk komisijai patikti ir tiktai -- reikia juos apstulbinti savo interpretacine visuma. Apstulbimas turi juos pritrenkti, tuomet rezervai dėl detalių atsidurs ten, kur jiems vieta, būtent, antroje eilėje. Kai jau ima svarstyti detales, niekad nesusitars ir bus blogai..."

Aukso žodžiai, manytume, šimtas gali būti nuomonių ir visiems netiksi. Apstulbinantis aiškumas iš esmės juk susideda iš dviejų komponentų -- gaidose išreikštos muzikinės tiesos, emocijos ir interpreto nuomonės. Tekstą komisijos nariai -- paprastai -- žino iki nusibodimo, pabus jie tik tuomet, kai išgirs veiklą tarsi "iš naujo".

Patį didžiąją nuostabą klausytojai -- "židri" ar "nežidri" -- tuomet, kai, jis pasijunta turėjęs didžiulę privilegiją, tarytum vaikas gavęs per rakto skylutę vogčiomis pasižiūrėti, kas ten dedasi tarp atlikėjo ir reiškiamos muzikinės tiesos.

Kad nebūtų nesupratimų -- ta kritika maždaug liečia musės "kairiojo sparnelio dešinįjį kraštelį". Anksčiau Liege kvartetai buvo vertinami pagal "performance" (atlikimo) kokybę -- ir taip vertinant kvartetų brandumą ir darnumą, lietuviams visiškai aiškiai priklausė pirmoji vieta. Bet, komisija nutarė vertinti nebe tą, o "interpretation" (išpildymą). Ir šiuo atveju lietuviams priklausė gal būt pirmoji vieta, jeigu ne silpnėsnis vieno veikalo atlikimas -- kurį būtų pavykę taipogi įtikinančiai pagroti, parengtyje laikant laisvesnį "bėgį".

Kad ir niekuo neprisidėjusiam prie lietuvių kvarteto laimėjimo, besiklausantį grojimo lietuvių muziką vistik apėmė kažkoks pasididžiavimas.

Palyginti jauna mūsų kurtinė muzika, neilgos jos tradicijos. Bet pribrendo laikas išeiti į pasaulį. Sunkiai buvo dedami pamatai, bet solidūs, ir ant jų kažkaip stovi ir šis kvartetams, išvaręs šioje srityje tikrą naujakurių darbą. Kas paims jų arklą -- lyrą, tas tęs šį darbą? O tęsti

reikėtų, ne vien dėl tęstinumo ir pripažinimo. Trūksta dar vieno -- savos spalvos, savo interpretacinio stiliaus; drįstu pasakyti -- lietuviško išpildymo.

Tai netenka suprasti grubiai; už tos frazės slypi daugiau. Slypi klausimas -- kas, būtent, yra būdinga lietuvių tautiniam charakteriui, kartu mūsų liaudies muzikai? Koki bendražmogiški bruožai ypač būdingi lietuvių tautai? Juos suradus, reikėtų paieškoti jiems muzikinį - interpretacinį ekvivalentą, atitikmenį.

Lindnos mūsų dainos, sakoma. Lindnos visų tautų tikros liaudies dainos, nes kiekvienas žmogus yra vienas -- vienas gimsta ir vienas miršta; jo likimas veikiau tragiškas, prometejiškas, negu linksmas, dieviškas, mirties nepažįstantis. Tame atpažinime yra pats tikrasis liaudies "realizmas".

O gal melancholiškos, perdėm lyrinės mūsų liaudies dainos? Ir tai neteisinga. Veikiau toks apibūdinimas tikty ukrainiečių ar slavų tautų charakteriui.

Gal lietuvių prigimtis karžygiška? Gal būt kadaise buvo, tik ne mūsų dainose. Nemėgsta jos epikai aprašinėti karus bei žygdarbius; nerasi to nei partizanų dainose. Viskas jose simboliška, svetimas bet koks grubus realizmas. Dėl karo žygių mūsų dainos tik rauda.

O gal lietuvių kolektyvinės prigimties? Dievuli, nebent išgėrus. Ir niekas taip nedūkina lietuvininką, kaip meškiškas linksnumas, tuščių barškalių barškėlinimas. Lietuvis masėje ir tai nepasimeta; jį pykina masinio svaigulio "falšyvi" tonai. Ant ra vertus, lietuviams irgi jokių būdu nėra būdingas vienuoliškas, arogantiškas, atsiskyrėlio ribotumas.

Neprisimenu, kuris mūsų skaitytojų kartą apibūdino lietuvių charakterį kaip "personalistinį". Tai, manyčiau, geras žodis; gerai suprastas, jis gana taikliai apibūdina ypatingiausių mūsų žmonių charakterio bruožą.

Tokia "personalistinė" yra ir lietuvių liaudies daina, kurią mergaitė niūniuoja tarsi sauviena, nesiekdant demonstracijos, nesiperšant, suprantama tam, kas nori suprasti. O vistik "meniška", ta prasme, kad menas niekad nėra tik "sau"; kiekviena meniška raiška nori pasidalinti emocija su kitu, su artimu, net "tolimą" artimuoju padarydama.

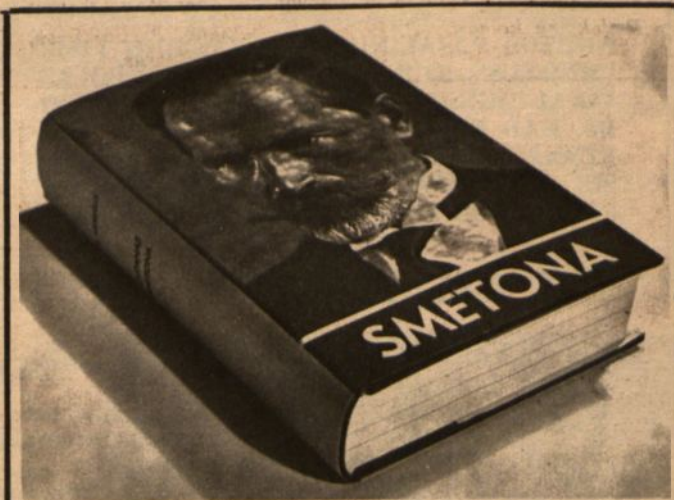
Gal dėlto Liege tokiu apstulbinančiu tikrumu nuskambėjo Juzeliūno kvarteto antroji dalis. Man regis, kad su ta senovine raudos tema, kompozitorius tarsi švivi pataikė į personalistinį lietuvių charakterį; gal dėl to pačiam kvartetui ši antroji dalis pavyko išpildyti meistriškaisiais, intensyviausiais ir ko ne graudinančiais.

Ir vėl keista -- svetimųjų publikai buvo tarsi pritrenkta; pritrenktas buvo ir recenzentas, kuris tada net ir nežinojo, kad

antroji dalis rėmėsi senos raudos tema.

Jeigu teista iš to padaryti kokią apibendrinančią išvadą, tai šią: kelias į save yra kelias į milijonus. Muzika veikia kiekvieną individualiai, "personalistiškai" -- nors krūvų krūvomis žmonės sėdėtų auditorijoje! Klausytojų visad yra tik vienas.

Linkėtina Lietuvos styginių kvartetui, drįstu taip sakyti, tapti lietuvišku, tobulėti meistriškume ir tą tradiciją giliai įdiegti mūsų muzikos mene. (B.d.)

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

ALEKSANDRO MERKELIO veikalas jau siuntinėjamas prenumeratoriams.

Ši leidinį dar galima įsigyti prisiuntus 10 dol. Povilui Ališauskui -- 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.; K. Pociui, 3908 Fir St., East Chicago, Indiana; ar Dirvai -- 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ
SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

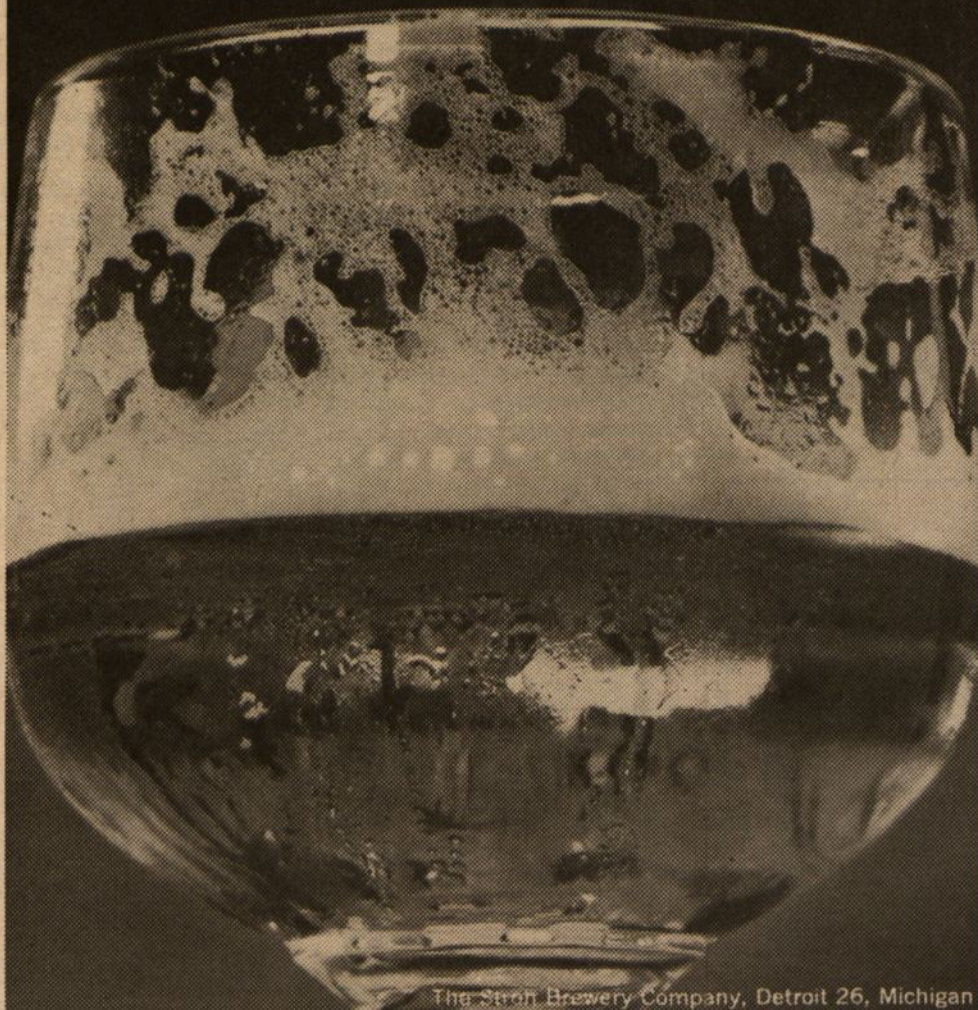
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

tastes like other beers
wish they could!

Stroh's with fire-brewed flavor
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VLTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumeratą metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išėina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MŪSŲ LAIKRASTIS

Beveik nepastebėta, be jokių iškilnių ir be paradų prabėgo Amerikos spaudos savaitė (spalio 11-17 d.). Kur ne kur tik buvo trumpai pasidžiaugta, kad Amerika dar gali didžiulis ir gėrėtis savo spaudos laisve, kaip laisvo krašto apraška. Didžiulioje Amerikos spaudoje yra dalis privačios pramonės ir prekybos. Ar dideli spaudos koncernai, ar mažesni provincijos laikraštukai -- visi jie remiasi prekybos ir pramonės reklama skirtingais pinigais. Tai pirmoji jų gyvavimo ir išsilikimo priežastis, kurią seka tikroji ir pagrindinė spaudos užduotis -- informacija.

Lietuviškoji spauda remiasi visai kitais pagrindais ir gyvena kitais tikslais ir uždaviniais. Mūsų spauda nėra sau tikslu nė kieno nors pasipelnymo objektu. Grynai idėjinė, informacinė ir kultūrinė mūsų spaudos bazė yra kartu būtina politinės mūsų išsivijos gyvatingumo įrodymu. Yra kitas klausimas, kiek racionaliai, kiek pagrįstai ir pateisinamai galime džiaugtis ir naudotis mūsų spaudos kiekybe. Bet ji yra, ji yra dideliu ir svariu visuomeniniu, kultūrinu ir politiniu pastatų įrodymu. Mūsų visuomeninio ir politinio brandumo lygio nebereikia įrodyti suvartojamo muilo kiekiais.

Yra kitas klausimas, kiek mūsų pačių visuomenė įvertina lietuviškosios spaudos gyvumą, jos reikšmę ir paskirtį mūsų visuomeninės egzistencijos palaikyme. Kol laikraštis pastoviai lanko prenumeratorių, atrodo, kad neviestoje tokios klausimus ir kelti. Yra gi, pagaliau, leidėjai, redakcijos, jų užnagaryje turtingos ir laikraščio likimu besirūpinančios skaitlingos organizacijos, tegul jie visi ir kvadrina sau galvas, jei laikraštis susiduria su kokiais nors sunkumais ar negalavimais.

Ne visi skaitytojai yra įsisąmoninę liūdną faktą, kad Amerikoje svetimomis kalbomis leidžiamų laikraščių likimas, apskritai paėmus, eina pakalnė smarkių tempų. Vieno čekų dienraščio redaktorius pareiškė, kad jo laikraštis išsilikys dar 3 metus, jei tokiu tempu kris jo prenumeratorių skaičius. Tai didelės čekų kolonijos dienraštis. Ta proga turėjau didelį malonumą pasididžiuoti lietuvių visuomenės sąmoningumu ir susipratimu, kai parodžiau skaitlines, rodančias, kad kelių paskutiniųjų mėnesių laikotarpį, vietoj 19 dėl įvairių priežasčių (mirtis, senatvė, išsikėlimas ir t.t.) laikraščio atsikaklėjus sulaukėme 40 naujų prenumeratorių. Nėra tai kažkas ypatingo, bet tai nėra nė kokio vėjus ar kitokių pastangų rezultatas. Būtų tikrai džiugu, jei ir kiti lietuviški laikraščiai galėtų bent tuo pačiu pasigėrėti. Esame aplinkybėje prenumeratorių skaičiaus kilimas, nesvarbu kokių tempų, yra be galo svarbiu ir reikšmingu reiškiniumi Amerikos tautybų spaudos istorijoje.

Bet šis faktas neturėtų būti priežastim rankos numojimui, kalbant apie mūsų spaudos padėtį. Prenumeratorių skaičius -- dar ne viskas. Svarbu ir jų sąmoningumas ir pareigingumas. Prenumeratorių skaičiaus didėjantis reikšmė neužmiršti, kad ne jų skaičiuje glūdi laikraščio išsilikimo galimybės. Daugelio prenumeratorių įsiskolinimas savąjį spaudai ir jų tūpklui, kuriuo piauame gražiai atrodančių mūsų spaudos viršūnė. Dažnai atvejais laikraščiai yra nešvankiai išnaudojami, vietoj juos parėmus. Tai užmetimas kai kurioms balius ir parengimus ruošiančioms organizacijoms, kurios, parengimais siekiant pelno, galvoja, kad laikraščiai yra vieta nemokamai ty parengimų ir balių reklamai. Laikraščiai nesikeisina į balių ir parengimų pelnus. Bet spaudą išnaudoji neapmokamomis "korespondencijomis" ar "pranešimais" apie turtingus bufetus ir šaunius šokus nėra visuomeniška dorybė. Tai turėtų gerai įsidėmėti organizacijų vadovybės ir balių bei pasilinksminti rengėjai, kad toks elgesys ir nusistatymas spaudos atžvilgiu yra ne tik skriauda, bet smertina susipratimo stoka. Ta proga reikia pastebėti, kad yra organizacijų, kurios už tokius patarnavimus atsiųgia net su kaupu. Tai dažniausia tokios organizacijos, iš kurių mažiausia tokio žesto galėtų tikėtis. Tai gražūs ir pagirtini pavyzdžiai.

Reikia tikėtis, kad ateityje visos organizacijos susipras ir įsisąmonins, kad ir talka, kaip lazda, turi du galus. (J.Č.)

KĄ PASIRINKTI?

Senoji lietuvių išeivija, daugumoje būdama tik fizinio darbo jėga, priklausė demokratų partijai. Didesnė lietuvių kolonijose jau seniai yra įsisteigę "Lietuvių Demokratų Klubai" ir yra išvystę gan gyvą veiklą, bet demokratų partija mažai lietuviams domėjosi ir aukštesnių kaip policininko pareigų retai kam yra davę. Seniau demokratai aiškino, kad lietuviai neturi tinkamų žmonių aukštesnėm pareigom užimti. Po II Pas. karo į JAV atvyko didelis skaičius tremtinių ir demokratų partiją įsiliojo gerokas skaičius ne tik fizinio darbo jėgos, bet įvairių specialistų su puikiais gabumais ir patirtimi. Lietuviai demokratai patirčiai pradėjo klambinti demokratų partijos duris su reikalavimais, kad jau atėjo laikas ir lietuviams pasiūlyti atsakingesnes pareigas. Bet lietuvių demokratų prašymai susilaukė priešiškų vaisių. Demokratų partija ne tik nieko nenorėjo girdėti apie davimą lietuviams

atsakingesnių pareigų, bet ir iš turimų menkų pareigų pradėjo šalinti, -- terminui pasibaigus, lietuviui tai vietai užimti nebeišstato, ypač tas aiškiai matosi didžiausioj mūsų kolonijoj Chicagoje. Nors demokratų partija nuo lietuvių bėga, bet lietuviai demokratai nesiliauja paskui juos šliaužioję, visai neieškodami priežasčių tokio demokratų partijos su lietuviams elgesio.

O priežastis yra labai aiški. Jaltos konferencijoj demokratų partija, susitarus su Kremlium, pradėjo žaisti "tolimo žinio" politiką -- po karo abumilžiniai pasidalins įtakos zonom ir su laiku dominuos visam pasauliui, už tai rusams paliko Pabaltijį ir kitas Rytų Europos valstybes. To susitarimo demokratų partija laikosi ir šiandien. Tą dėsni aiškiai parėžė prezidentas Kennedy pasakydamas: "Aš stengsiuosi vesti Roosevelt politiką".

Šiandien visi lietuviai, ir priklausantieji demokratų partijai, prašome JAV politikus, kad pagelbėtų mūsų tautai išsivaduoti iš Kremliaus vergijos; o demokratų partija ne tik nieko nenori daryti, bet ir girdėti, kas nepatinka Kremlui. Kol lietuviai demokratai neatsisakys pastangų padėti savo tautai atgauti laisvę, tol demokratų partija jų ne-

Derlius

Vyt. Maželio nuotrauka

VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALU

Kaikiems asmenims primygtinai skleidžiant spaudoje ir privačiais raštais priekaištus Vasario 16 gimnazijai, PLB Vokietijos Krašto Valdyba randa reikalo pareikšti sekančias.

1. NUOSAVYBĖS KLAUSIMAS.

Vasario 16 gimnazija yra lietuvių nuosavybė, savininko teisėmis tvarkoma PLB Vokietijos krašto valdybos. Turimasis sklypas, senieji rūmai ir barakai yra įsigyti viso pasaulio lietuvių lėšomis. Nuosavybė nėra apskundinoma jokiomis skolomis, išskyrus 1956 m. užtrauktą DM 30,000,- hipoteką, išmokamą po DM 300,- per metus. Naujieji rūmai statomi sutelktinėmis lietuvių ir vokiečių lėšomis. Vokietijai savo paramą skiria po lygiai iš dviejų šaltinių: DM 250,000,- iš Federalinės ministerijos Pabėgėlių Reikalams (Bonn) ir DM 250,000,- iš Baden-Wuerttembergo krašto Vidaus Reikalų ministerijos. Toji suma įrašoma į nuosavybės knygą, kaip benuošimtinė ir negrąžinama parama, skirta lietuvių mokyklos namų statybai. Parama gali virsti ilgalaikė paskola, jei iš esmės pasikeistų namų paskirtis. Be to, buvusiam PLB kr. v. bos pirmininkui J. Rugleniui ir išdėminkui A. Mariūnui atsakingas ministerijos pareigūnas yra pareiškęs, kad tokia parama po 8 metų gali būti visiškai nurašyta, jei per tą laiką nepasikeis namų paskirtis.

2. GIMNAZIJOS VADOVYBĖ IR JOS MOKOMASIS PERSONALAS

Gimnazijos teisiškasis tvarkytojas yra PLB Vokietijos Krašto Valdyba. Ji skiria direktorių ir mokytojus. Visi paskyrimai laikomi galiojančiais tik tada, kai gaunamas iš Šiaurinio Badeno Vyr. Mokyklų įstaigos patvirtinimas. Šiuo metu nėra nė vieno mokytojo, kuris tokio patvirtinimo neturėtų. Dabartinis gimnazijos direktorius kun. Bronius Liubinas yra baigęs licenciatų laipsnį du fakultetus, jo diplomų fotokopijos buvo įteiktos Vyr. Mokyklų įstaigai ir gautas patvirtinimas. Nors turėdamas kitas atsakingas pareigas, kun. Br. Liubinas 1962 spalio mėnesį buvo pripažintas tuometinės PLB Vo-

mėgs. Yra demokratų senatorių ir kongresmanų, kurie pasako mums palankias kalbas, įneša rezoliucijas, bet jie negali pakeisti partijos politinės linijos.

Kitaip su lietuviams elgtis respublikonų partija. Jie netikėtai nesibaido, bet net įsileidžia į partijos valdomus organus, kaip V. Abraitį, L. Valiuką ir E. Bartkų. Į patariamąjį komitetą pakviesta ir daugiau lietuvių, jų tarpe ir šias eilutes rašantis. Be to, sen. Goldwateris labai aiškiai yra pasisakęs už pavergtas Tautas. Mes visi lietuviui savo balsus turime atiduoti už tuos, kurie mus mieliai priima ir nori mums padėti.

P. Puronas
Jamesburg, N.J.

AR UŽ POLITIKIERIŲ -- AR UŽ VALSTYBININKĄ?

Pirmą kartą po daugelio metų rinkimuose suteikiamas pasirinkimas, ir lietuviai tą puikiai supranta. Tai kartu priežastis, privertusi ir daugelį demokratų apsigalvoti:

Kas gi šiandien sutiktų pasisakyti už "susitaikymo" ir socializmo kelią? Daugelis nesutinka ir su viceprezidento postui numatytu kairiųjų pažįrū H. Humphrey. Jei esame prieš Tito, negalime būti už Humphrey! Gera žinoma, kad ADA, kuriai Humphrey padėjo išvysti dienos šviesą, yra ne kas kita, o tik kairiųjų įrankių saviems tikslams įgyvendinti: ši šalis jau užtektinai pajuto New Deal ir Fair Deal pasekas. Komunistai įsigalėjo Kuboje. Ką dar turime -- tik savo laisvą šalį. Trys ketvirtadaliai pasaulio jau pavergtas komunistų; dolerio vertė nukrito pusiau; valstybės įsiskolinimas auga. Atsiminkite Laos, Berlyno sieną, Kiaulių įlanką, Congo ir Vietnamą.

Ir taip įmanoma prarasti šią šalį ekstremistinei kairiųjų grupei, jei neapsigalvosime ir iš anksto neapsispremsime balsuoti už Barry Goldwaterį. Pasirinkite tikėjimą, laisvę, moralę, principus, laisvą ekonominę sistemą ir tautos garbę.

Politikierius sako:

Bobby Baker yra mano draugas
Civ. teisių įstatymas -- gera politika
Apmokestink ir išleisk, kad būtų perrinktas
Taika už bet kurią kainą (Pralaimėjimas per appeasmentą)

Valstybininkas sako:

Civil. teisės visiems (ir baltiesiems), niekam privilegijų.
Nuosavybė ir laisvė neišskiriama.
Moralė vyriausybėje.
Gera ir sveika socialinė aprauda visiems.
Taika per atsparumą.

Taigi, kaip ten bebūtų su politikieriais, -- eikime valstybininko keliu, eikime su Barry Goldwateriu.

baigusio etatinio mokytojo mėnesio atlyginimas yra DM 477,- brutto (\$119.00), universiteto nebaigusio DM 424,- (\$106.00).

Etatinio mokytojo privalomas savaitės pamokų skaičius yra tarp 24 ir 28. Mokytojai, atliekančiam daugiau negu 28 pamokas per savaitę, už kiekvieną pamoką pridedama DM 6, (\$1.5). Bendrabučių vedėjai už savo darbą bendrabutyje gauna mėnesiui DM 318,- (\$79.00) ir kambarį, o už atliekamas pamokas mokama po DM 6,-. Mokytojai, kurie neturi pilno etato, atlyginami už atliktą pamoką po DM 6,-. Mokytojai iš tarnavę Vasario 16 gimnazijoje virš 5 metų, gauna mėnesiui DM 50,- (\$12.5) priedą. Jeigu yra vedęs ir žmona nedirba, mokama DM 50,- šeimos priedas mėnesiui, o už kiekvieną vaiką mokama DM 20,- (\$5.00). Visi mokytojai turi teisę naudotis nemokamu maistu. Mokesčiai atskaitomi pagal Vokietijoje veikiančius įstatymus.

3. MOKSLO LYGIS IR ABITU-RIENTŲ SKAIČIUS.

Moksleiviai į Lietuvos Vasario 16 gimnaziją priimami be patikrinamųjų egzaminų. Jie priimami daugeliu atvejų nepaisant blogų vokiškos pradžios mokyklos pažymių, nes laikomasi nuomonės, kad Vasario 16 gimnazija turi du tikslus: a) paruošti lietuvių jaunimą akademiniams studijoms ir b) auklėti ir mokyti lietuvių jaunimą lietuviškai krikščioniškoje dvasioje. Tiesą sakant, tai ne viename lietuvių vaike ar jaunuolyje yra įmanomi pilnai suderinti, nes ne visi lietuvių vaikai yra pakankamai gabūs, kad

baigtų gimnaziją, tačiau visi yra verti būti auklėjami lietuviškai krikščioniškoje dvasioje. Kad įmanomiau būtų galima siekti abiejų tikslų, pirmąsias klases priimami visi prašantieji lietuvių vaikai, o vėliau darom atranka pagal tinkamumą aukštesniajam mokslui. Tai didžiulį dalimi iššaukia mokinių nepastovumą, jų nuolatinį keitimasis.

Patys abiturės egzaminai yra nė kiek nelengvesni, negu kiekvienoje vokiškos gimnazijoje, nes egzaminuojama švietimo ministerijos autoritete, iš jų pačių temų, kurios duodamos visoms gimnazijoms. Didysis tokios tvarkos pliusas yra išduodamasis pilnavertis brandos atestatas, atveirias duris į kiekvieną universitetą.

4. ELGESYS

Moksleivių elgesys vertinamas pagal Šiaurės Badeno Vyr. Mokyklų įstaigos nuostatus. Elgesio pažymys nėra kokia nors moksleivio moralės - dorovės kvalifikacija, o viena iš auklėjimo priemonių. Normaliai geras elgesys vertinamas pažymiu 2. Pažymys 3 rašomas tada, kai mokytojai pastebi kokius nors menkus elgesio trūkumus, pav., mandagumo srityje. Rašant 2 ir 3 mokytojų taryboje neprotokuojama, kadangi tai neskaitytama elgesio sumažinimu Lietuvos mokyklų tvarka. Elgesio sumažinimas išreiškiamas pažymiu 4, tačiau ir tas pažymys anaipol dar neatestuotą mokinio nemoralumo. Gauti elgesio 4 užtenka iš-

(Nukelta į 4 psl.)

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

AKIMIRKOS

Sapnas apie Salomėją (4)

BRONYS RAILA

Pentkasis padidintas "Trečio Fronto" numeris pasirodė 1931 m. gegužės pabaigoje rėkiančiųjų spalvų viršeliu: balta, juoda ir raudona. Prieš atiduodant spaudos platinimo bendrovei, jį dar patys amerikoniški būdų paplatinimui suruošdami prie poros Kauno žmonių "promotion campaign". Čia mums labai uoliai pagelbėjo naujas trečiafrontininkų draugas teatro studentas Juozas Grybauskas (daug vėliau, pirmuoju bolševikmečiu iškilęs ligi Sovietų valstybinio teatro direktoriaus).

Žurnalo pasisekimas buvo visiškai geras. Pažangioji spauda ir visuomenė jį rėmė, kairysis jaunimas palaikė. Salomėjos Nėries atėjimas į "Trečią Frontą" taip pat sudarė tikrą literatūrinę sensaciją ir mieste suklebė nemaža kalbų, pečių traukimo, juokų, nusistebėjimo ir visokių "romantiškų" gandų. Visa tati mūsų reikalui atsiliepė labai naudingai.

Tai buvo laikotarpis, kada iš vidaus buvo gerokai pasikeitę žurnalo kryptis ir "rašytojų aktyvistų kolektyvo" ideologija. Prasidėjęs, kaip jaunųjų literatūrinis sąjūdis su savo natūraliomis ambicijomis bei kvailybėmis, su "lietuviško berno estetikos" ir jo klumpėmis, per pusantų metų jis pats visa tai greit palaidojo. Virsdamas iš esmės kairiausiu politiniu ir ideologiniu sąmokslu, jis pamiršo savo lietuvišką berną ir jo literatūrą, užsimodamas paversti jį "darbo klasės kovos įrankiu". Tada iš tikrųjų buvo ne tik mirtis literatūrai, bet jau prieangis į bolševikinį kelą.

Salomėjos viešasis pareiškimas tai išryškino pačiu naugiausiu būdu. Nebent tik neveltisškai žilbi "liberalai" galėjo to dar nepastebėti...

Bet vasara buvo jau čia pat, ir mums nebeteko ilgai džiugauti. Iš mūsų kolektyvo liko tik J. Šimkus ir A. Venclova turėjo pastovesnį darbą, o visi kiti buvome laisvi, kaip paukščiai, ir vasaromis išsiskirstydavome iš Kauno kas sau.

Liepos pradžioje Cvirka, aš ir mūsų bendras nepolitikuojantis draugas N. Arbitblatas, Kauno stambaus žydų prekybininko sūnus, tada gražiai sulietuvėjęs ir jau pasireiškęs dailininkas, susitarėm patraukti į pajūrį. Visi trys buvome viename, visi "modernistai" ir visi kuo nors nepatenkinti, tad mūsų "atostogos", kaip dar niekur nepersidirbusių ir nepavargusių, turėjo būti linksmos ir aktyvios.

Apsimokėję Nemuno laivą ligi Jurbarko, toliau ligi Smalininkų ir Palangos keliavome jau amerikonišku būdu, prisiprašydami sunkvežimius mus pavezėti už dyką. Palangoje Arbitblatas nuo mūsų atsiskyrė: jis buvo pakankamai turtingas išsinuomoti atskirą kambarį viloje ir tapyti kiek tik norėdamas.

O mudu su Cvirka pasinaudojom geresniais ir nieko nedarėm, tuojaus pasidėdami. Mūsų kolektyvo didžiausio marksisito, beveik trockisto V. Drazdausko tėvas, stambokas Plungės prekybos bininkas ir ūkininkų kreditorius, išnaudodamas liaudį ir lietuviškus bernus, buvo tiek susikrovęs pinigėlio, kad iš per pilno kapšio tais metais buvo pastatydinęs, tik dar neužbaigęs, puikią vilukę prie pat kopų dešiniame Rąžės upelio krante. Neįrengtose patalpose dar stigo įvairių patogumų, bet stūnas Valys čia buvo jau įsikūręs ir mus iš kalno pakvietęs atvykti bendrai pavasaroti. Rado me šokių tokius guolius, stalą, kėdę, virtuvę ir užtenkamai pagrindinio maisto atsargų, tad ko daugiau beturėjo? Tiesa, elektros šviesa dar nebuvo įvesta, - bet negi 22 metų vyrai važiuoja į Palangą ten naktimis skaityti ir rašyti? Kaip savaime suprantama, jie ten atsukba gyventi, šokti, romansuoti, maudyti jūroje, šposus krėsti.

Tą vasarą Palangoje turėjo būti ir Salomėja, ir ji mums atsiradus jau čia buvo, ir apie tai taip pat iš anksto žinojom, būtinai beveik kaip ir susitarę drau-

ge praleisti laiką. Tik ji buvo apsigyvenusi kažkur kitur, ir Palanga jai turėjo kitą prasmę.

Ji sunkiai dirbo nemielą darbą katalikiškoje Lazdijų gimnazijoje, privargo, dvasiškai prikentėjo, išgyveno nuolatinę ir skausmingą įtampą, pagaliau įvykdė didžiausią savo pasaulietiškos revoliuciją, kas jai kažtavo be abejo labai daug nervų. Pagaliau, užbaigusi darbą ir atsisakiusi tarnybos, ji tikrai buvo nuonokusi geroms atostogoms. Gi mes turėjome būti jos ramtis, pokrizinis atgaivinimas, parama, sustiprinimas ir įkvėpimas, brangi nauja draugystė...

Viešpatie, kaip tą vasarą mudu su Cvirka buvome toli nuo to idealo! Ir man net šiandien, pagalvojus, skaudu prisiminti, kaip mes netesėjome savo uždavinio, kaip Salomėją kartais dar giliau lūdinavome ir gal dar daugiau žeidėme. Tik jauni ir neatsakingi vaikaičiai gali būti tokie žiaurūs.

Teisybė, pirmųjų dienų mūsų susitikimai paplūdimyje, vėliau popiečiais ir vakarais buvo labai jauki, švelni, šilti ir intymūs. Bet po savaitės abu su Cvirka ėmėm jauti, kad toliau taip neišlaikysim. Mums greit nusibodo, mums nebepekeliama įkryrė nesibaigianti "revoliucinė įtampa" tokiu žavingu vasaros laiku ir pačioje blogiausioje tam reikalui vietoje.

Norom ar nenorom mūsų pirmuose bendruose susitikimuose vyravo politinės ir literatūrinės temos. Mes atvejį atvejais vėl luktėm Salomėjos dramą nuo pradžios ligi galo ir džiaugėmės, kad jos ilgį ir nuosirdus svyravimai pasibaigė tokiu šaunia pergale. Mes jai dėstėme "Trečio Fronto" istoriją (vos poros metų "senumo") ir evoliucinę liniją, dabartinę liniją ir marksizmo principus apie literatūrą. Ir palaipsniui pradėjome ją treniruoti, kas yra "svarbiausia gyvenime" - dialektinio materializmo metodas. Kai prieidavome prie tų gelžbetoninių temų, ji beveik nustodavo dalyvauti pokalbiuose, tik nusteibintai spokšdavo savo garsiosiomis "giliomis akimis", lyg ryte rydama kiekvieną žodį. Ji buvo labai imli ir labai žavinga mokinė. Vartėmės saulės atokaitoje kopų smėlyje, po piet vaikščiodavom pajūrio alėjomis, vakare ant tilto, o prieš vidurnaktį švelniai ir jautriai atsisveikindavom, kaip geriausi draugai pasaulėje.

Bet po savaitės tos visos procesijos pradėjo slėgti, kaip Puntuko akmuo. Palanga, ypač kai užeidavo saulėtieji mėnesiai, buvo labai graži vasarvietė. Jei kurhauzas, viešbučiai ir daugumas vilų buvo kiek apšepę, be moderniausių įrengimų ir paviršutinio blizgesio, tai gamtos vaizdai, kopos, puikus smėlis, kur švelnus vėjelis kitą rytą užpusto tavo paliktas pėdas. Birutės kalnas, visa nuotaika, svaiginanti savo gintarinio aromatu, ją darydavo tikrai viena iš jaukiausių vasarviečių Europoje. Gal tik Nida savo lobiais galėjo ją nurungti, bet Palanga ano meto lietuviuose buvo populiariausia.

Pajūrio restoranai, kur tu nuo vidurdienio ligi vidurnakčio galėjai pašokti, kurhauzo kasnaktiniai baliiai, grožio karalienės ir karaliaus rinkimai, "Jūratės" faifolkai, pramogos pasiturinčių valdininkų ir karininkų vilose, staugios vidurnakčio kėlionės automobilu su V. Barčiausku į Klaipėdą pasiausti, naktiniai rendezvous ant jūros tilto, pasivaikščiojimai po pušyną ar kopas, žalsvų ir balzgany bangų nesustojantis šnarėjimas sakuotų pušų ūžesys, rudaakės ir mėlynakės, geltonkasės aistės ir varnos juodumu plaukais semtės, saulės degtinė, beveik bronzomis spindinti jų oda, kristalinis smėlis, jūra, padangų mėlynė su papirusiais baltais debesio kiais, žvaigždėtas dangus vaiskiomis naktimis, muzika, dainos, juokas laisvė ir jaunystės nerūpestingumas, - klausykite, kas gi ilgai tokiomis aplinkybėmis galėtų išlaikyti dis-

kusijas ir pamokslus apie dialektinį materializmą?...

Tik jau ne Cvirka, ir dar labiau ne aš, Vienuolis, o taipgi ir koks prelatas čia suklyptų su savo brevioriais. Juk net ramusis Maironis, mėgdamas Palangoje praleisti vasaras, kaltą jau maldavo pagalbos iš Baltijos dievaitės: "Išsisūpus plačiai vakarų vilnėmis, man krūtinę užliek savo šalta banga"...

Ir mes pradėjom Salomėjos beveik vengti, susitikimus retinom arba laužydavom pasimatymų pažadus. Žinoma, sugalvodami begėdiškus išsisukinėjimus, kuriuos jos labai jautri širdis turbūt iš karto suprastavo. Bet kad jau visą laiką Kaune mes tiek buvome prisikaibėję apie literatūrą, marksizmus ir dialektinius materializmus, prisiginčiję, prisiskaitę ir prisirašę, jog dabar irgi norėjome nuo viso to atostogų.

Tiesa, kai kada reikėdavo suvaidinti griežtus ir kaip reikiant pažangiuosius literatus. Pavyzdžiui, kai tą vasarą kartą pasikvietė popiečiui pas savo socialdemokratų vadą Steponas Kairys, o kitą kartą vakarienei iš Vilniaus atvykęs pažangus amerikiečių B. Untulis. Šisai, prityręs pedagogas, matyt, greit pastebėjo mūsų dar neišbrendusį rimtumą ir prieš atsisveikinant labai jautriai pasakė: - Ar jūs žinot, kas jūs mums esat? Jūs dabar jauni rašytojai, populiariai. Jūs esate mūsų dvasios vadai. Todėl nepalūžkite, laikykitės rimtai, ant jūsų pečių uždėta didelė atsakomybė...

Sukdami prieš miegą dar į kurhauzą kaip nors sukombinuoti "kokso" taurelį (taip tada vadinosi mūsų tarpe populiarius džino kokteilis su kavos pupelę), mudu gerą pusvalandį gardžiai juokėmės. "Vadai"! Mes dar niekad nebuvom taip aukštai net pagalvoję...

Šiaip ar taip, mus vis dėlto truputį ėmė graužti sąžinės kirmėnas. Ir kitą dieną paplūdimyje pasivedėm atskirai į kopas Drazdauską ir atvira jo paprašėme:

- Klausyk, Valerijonai, būk geras, būk tikras draugas. Užsimk tu daugiau vienas su Salomėja. Tu ir marksizmą geriau žinai, ir dialektinis materializmas tau patys niekai. Pakalbėk tu su ja vis tais klausimais, ilgiau pabendrauk, užimk, vakarais palydėk, neduok jai nuobodžiauti. Juk ji su nieku kitu dabar nebendruoja...

Ir nuo to laiko vis rečiau su jiems dviem bebuvome. Mes išitraukėm į naujas kompanijas, labai linksmas, triukšmingas, su aktoriais, su teatro meno kritiku pulk. P. Lubicku - Pradvinu, bibliografu Kisinu, šlagerių dainininku Danieliu Doiskiu, na, ir protarpiais su įvairiomis juodaakėmis, be tikybos, rasės ir tautybės skirtumų.

Ir kartais dar matydavom lėtai žingsniuojant per kopas ar pajūriu Salomėją ir Drazdauską, kuris vis eidavo kažkaip palenkęs vieną petį, bet buvo pareigingas prieš jį sąžiningiau stengėsi atlikti "vado" prievoles. Jis ir ūgiu

Rudens gerybės

Vyta. Maželio nuotrauka

Vasario 16 Gimnazijos reikalai

(Atkelta iš 3 psl.)

eidinėti nelaiku iš gimnazijos ribų, būti nuolat nepaklusni, užgaulioti mokytojus ir t.t. Kiekvienas elgesio sumažinimas iki 4 atliekamas mokytojų balsų dauguma ir jo priežastis įtraukiama į protokolų knygą. Elgesio pažeidimų 1 rašomas tik išimtiniais atvejais, kai norima kurti nors mokinių už ką nors ypatingai atžymėti. Elgesio vienetą nutarimas mokytojų balsų dauguma, pagrindą įrašant į protokolą.

5. Palyginimas su Vokietijoje veikiančia latvių gimnazija.

Kiekvienas palyginimas yra sunkus ir retai iki smulkmenų tikslus. Latvių gimnazija naudojasi didesne vokiečių parama todėl, kad ji veikia turtingiausioje ir duosniausioje Federalinės Vokietijos krašte, Šiaur. Reino Vestfalijoje ir kadangi ji yra įsikūrusi Münsterio mieste, kuris yra Rygos miesto globėjas. Pagrindines sumas latviai gauna iš krašto vyriausybės, miesto savivaldybės ir evangelikų organizacijų. Iš Federalinės Vokietijos vyriausybės jie negauna daugiau už lietuvių. Baden Vuerterbergo vyriausybės, kurios ribose veikia lietuvių gimnazija, yra ir mažiau turtinga ir mažiau duosni. O artimas miestas yra Mannheimas, kuris globoja Klaipėdos vokiečius, tad lietuviams čia jau sunkiau ką nors laimėti.

Latvių gimnazijos mokslo lygis sunkiai patikrinamas, nes jie visus egzaminus laiko savo tarpe. Minusai pasirodo tada, kai reikia stoti į universitetą. Lietuvių gimnazijos abiturientai priimami į kiekvieną universitetą be jokių papildomų egzaminų, o latvių gimnazijos abiturientai priimami užsienio universitetų, tai yra, išlaikę universiteto nustatytus egzaminus. Latvių moksleivių šiuo metu yra truputį daugiau negu lie-

labiau tiko, buvo toks nedidutis, kiek susisukęs, aštrių akių. Be abejo, savo aiškinimuose jis jau buvo prisikąsęs ligi leninizmo. Kartais įdėd ir atitinkamo turinio knygas po pažastimi nešiodavosi, Valerijonas jų turėjo keletą atsivežęs net į Palangą.

O, žiauri buvo ta vasara Salomėjai...

tuvių (112 prieš 99), tačiau ir latvių žmonių yra kone dvigubai daugiau Vokietijoje, o daug jų yra švedijoje ir kituose Europos kraštuose.

Latvių gimnazijos mokytojų algos (devyniems) moka Vestfalijos krašto socialinių reikalų (ne švietimo, kuri remia pripažintą gimnaziją) ministerija. Jų algos įvairuoja tarp DM 800,- ir DM 1,500,- mėnesiui. Apie lietuvių mokytojų algas buvo minėta aukščiau, kurios aiškiai nepilygsta latviškosioms. Apie latvių mokytojų kvalifikaciją tiksliai žinių neturima, tačiau niekur nėra paskelbta, kad jos būtų tokios, kokios reikalaujamos valstybinėse ar pripažintose gimnazijose Vokietijoje.

Spaudoje paskelbtas latvių gimnazijos direktoriaus Vitens (buvęs Pinnebergo pabaltiečių universiteto dėstytojas) vardu pareiškimas, kad latvių gimnazija esanti "priešingai lietuvių ir vengų gimnazijoms, vienintelė Vokietijos Vokietijoje pripažinta valstybės" yra per stiprus ir neišreiškia tikrosios padėties. Pripažinimas gali būti įvairaus pobūdžio. Tam tikra prasme yra pripažinti ir vengrai ir latviai ir lietuviai. Apie pripažinimo laipsnį galima spręsti iš išduodamųjų brandos atestatų vertės. Iš didesnio pripažinimo išplaukia ir didesnis priklausomumas bei kontrolė.

Yra perdėti spaudos skelbimai, kad latvių gimnazistams vokiečiai stato internatą, kur kiekvienas moksleivis turės atskirą butą su virtuve, gyvenamu kambariu ir dideliu balkonu. Tiesa, kad latviai š.m. spalio mėnesį persikėlė į naujus vokiečių pinigais pastatytus namus. Tačiau atkreiptinas dėmesys į esminį skirtumą: latvių namai yra ir bus vokiečių nuosavybė, o lietuvių Vasario 16 gimnazija yra ir bus lietuvių turta!

6. DIDYSIS PAVOJUS.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba ir Vasario 16 gimnazijos direktorius neslepia ir nemano slėpti nuo visuomenės esamų sunkumų. Atvirumą liudija ir Informacijose skelbiami smulkios pranešimai apie gimnazijos padėtį. Vasario 16 gimnazija yra viso pasaulio lietuvių turtas ir įsipareigojimas, todėl nenuostabu, kad ja visi rūpinasi. Tačiau susidu-

riama su pavojum, kai rūpesčio vardan pradėdama skelbti nebutas ar perdėtus klaidas, kai, neįdrįstant net pasisakyti savo pavardės, neatsakingai tampamos spaudos puslapiuose atsakingasmenų pavardės, prisegant prie jų sugestvių įtarinėjimų ir kaltinimų, kai skelbiama netiesa arba klaidingai aiškinami faktai, kai maišomos sąvokos, pav., elgesys vadinamas moralės (dorovės) vardu, kai stengiamasi nuvertinti ir suniekinoti kitų pastangas, kai šaukiama visuomenę į kovą prieš asmenis, nešančius pačią sunkiausią Vasario 16 gimnazijos išlaikymo našą. Nepaisant kaip didelėmis raidėmis būtų šaukiama tokių raštų antraštėse "gelbėkime Vasario 16 gimnaziją", tikrumoje jie tik prisideda prie tos gimnazijos sunykimo. Niekiant asmenis, kertamas pasitikėjimas pačia įstaiga. Didysis pavojus glūdi tame, kad tokiu būdu, sąmoningai ar ne, įsijunglama į lietuvių priešų akciją, kuriems Vasario 16 gimnazija nedvejotinai yra nepakeliamas ir kurio labai džiaugtųsi, kad ji būtų sugriauta savųjų rankomis.

7. PADĖKA IR PRAŠYMAS

PLB Vokietijos Krašto Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems Vasario 16 gimnazijai remti būrelių organizatoriams, vadovams ir nariams. Būreliai yra pats tvirtiausias ir patikimiausias gimnazijos išlaikymo pagrindas. Dėkoja visiems statybos remėjams, ypač, statybai remti komitetų vadovams ir nariams, visoms organizacijoms, pirmoji eilė Balfui ir visų kraštų lietuvių bendruomenėms. Dėkoja spaudos ir radijo darbuotojams, pozityviai ir skatinančiai atsiliepiantiems apie Vasario 16 gimnaziją. Dėkoja visiems geros valios lietuviams ir sveitintaučiams, kokių nors būdu prisidėjusiems ir prisidedantiems prie Vasario 16 gimnazijos medžiaginio ir dvasinio palaikymo.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba prašo ir toliau viso pasaulio lietuvių paramos Vasario 16 gimnazijai. Prašo medžiaginės paramos, kad būtų galima užbaigti statomus klasių namus ir būtų galima įmanomai egzistuoti. Prašo dvasinės ir moralinės paramos. Prašo kvalifikuotų ir pajėgių asmenų ateiti į pedagoginę talką.

"Ir šviesa ir tiesa mus žingsnius telydi!"

PLB Vokietijos Krašto Valdyba

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC 5th 5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon .. 5th 4.98
3. GLENMORE VODKA 5th 2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy..... 5th 3.35

5. COINTREAU Liqueur and Brandy 5th 4.75
6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine .. 5th .98
7. BORDEAUX Imp. French Wine 5th .98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

KOVOTOJAI UŽ LAISVĘ

DABARTINĖ ADMINISTRACIJA NUSISTAČIUSI TĖSTI SAVO NEAPSISPĖNDIMO, NUOLAIDŲ
IR ATOGRAŽOS POLITIKĄ.

GOLDWATER IR MILLER SIŪLO ŠIUOS POLITIKOS PAKĖITIMUS:

- Užtikrinti taiką pasirengimu ir stiprybe.
- Vadovauti iniciatyvai prieš komunizmą visam pasaulyje.
- Imtis visų galimų pastangų atgauti pavergtom tautom laisvę.
- Išleisti tinkamus imigracijos įstatymus, kurie įgalintų sujungti šeimas, ir kvotas naujai padalyti taip, kad jos tektų kraštams, kuriems jos yra per mažos.
- Įvesti finansiškai geresnę apdraudos sistemą (Social Security), kuri kiekvienam užtikrintų jam priklausomas išmokas (benefits).
- Sustabdyti vis didėjančią federalinės valdžios kontrolę kasdieniam piliečio gyvenime.

SAVO ŠIRDIES GILUMOJE JŪS ŽINOTE, KAD JIE TURI TIESĄ:

Minėkite LAISVĖS SAVAITĘ spalio 25-31.

BALSUOKITE UŽ GOLDWATER-MILLER LAPKRIČIO 3

Nationalities Division, Republican National Committee, Washington, D. C.

BARRY GOLDWATER

WILLIAM MILLER

AUSTRALAI PRISIMENA LIETUVIŲ SPĖJIMUS

Šiuo metu australai pergyvena didžiulį džiaugsmą -- Olimpinių Australijos krepšinio rinktinė, kurią nugalėjo Amerikos lietuviai krepšininkai, laimėjusi kvalifikacines rungtynes, pateko į Tokio Olimpiadą ir ten rungsis su stipriausiomis pasaulio rinktinėmis.

Tai pirmas atsitikimas, kada Australijos krepšininkai pasiekia tokio aukšto lygio ir pačių australų džiugavimai yra visai suprantami, pilnai pagrįsti. Būdinga, kad tų džiugavimų momentais prisimenami ir š. Amerikos lietuviai krepšininkai. Žinoma, nekalbama apie pralaimėjimus prieš lietuvius, bet prisimenami tos rinktinės vadovybės nuomonės apie Australijos krepšinį. Savo šios srities prisiminimus vienas Adelaidės radijo komentatorius savo klausytojams maždaug šitaip perdavė:

-- Žinia, kad mūsų olimpinė rinktinė sėkmingai prasiveržė pro kvalifikacinius barjerus, grąžina mano atmintin Amerikos lietuvių krepšinio vadovybės atsiliepimus. Tai buvo be rodo prieš du mėnesius. Tada klausiau jų vadovą, ką jis galvoja apie Australijos krepšininkus ir jų galimybes būsimoj olimpiadoje. Vadovas, pagyręs mūsų vyrus, pa-

V. RADZEVIČIUS

reiškė įsitikinimą, kad Australijoje kvalifikuosis olimpinėms rungtynėms. Dabar kaip matome, tas lietuvių spėjimas pasitvirtino. Norėčiau, kad pasitvirtintų ir ant rasis jo spėjimas, būtent, kad Australija atsistotų šeštoje vietoje.

Vienas australų krepšinio entuziastas, nors ir nenoromis, vistiek pripažino, kad jų olimpinė rinktinė padėjo Amerikos lietuviai. Jie, girdi, šio to išmoko. Sekantį kartą ir australai galės lietuvių rinktinę kaiko pamokyt...

Reikia pripažinti, kad australai yra gabi mokiniai ir jie stengiasi pasisavinti kiekvieną gerą žaidimo savybę. Jie irgi gali didžiulius didele kovos dvasia ir dar didesnėmis greitai progresuojančio krašto ambicijomis: australai turi stovėti pirmųjų eilėse!

Olimpinės australų rinktinės pasisekimai, nėra abejonės, prisidės prie krepšinio populiarinimo Australijoje, o turėdami ištęklių, australai gali gražiai žengti į priekį. To negalima bus išleisti iš atminties, galvojant apie ateities viešnagę. Bent Australijoje su

ta galimybė skaitomasi. Ji yra dažna pasikalbėjimo tema Australijos lietuvių tarpe.

Australijos lietuviai irgi pasinaudoja olimpinės australų rinktinės pasisekimais. Atsargiai jie ne tiek akcentuoja australų pralaimėjimus, kiek primena naudą pažaisti su stipriomis komandomis.

Keliaudamas iš namo į namą su kvitu knygtelėjus parinkti aukščiau laidės Lietuvių Namų mokykloms mokėti, iš įvairių pusų "čiupinėja" buvusias š. Amerikos lietuvių krepšinio gastroles Australijoje. Savo pastabų knygelėje turiu eiles atskirų nuomonių. Aktyvūs visuomenininkai, kultūrininkai, menininkai, sporto veteranai, senimas ir jaunimas -- visi, kaip išmanydami, reiškia savo pasitenkinimą didžiuliu pasisekimu. Laimėjimų priskaitoma visose srityse, o sujungta veržlumo idėja randa konkrečias formas bendruomeninio gyvenimo vairavime. Beveik kiekviename bendruomeninio ir net kultūrinio pobūdžio susirinkime lietuviškas veržlumas vienaip arba kitaip gvildinamas. Sportininkų eilėse pastebimas tam tikras jėgų grupavimas, jaunesnių išstūmimas priekiu. Daugiau dėmesio pradedama rodyti treniruotėms. Tikimasi, kad kadaise buvę žymesni sportininkai imsis ruošti jaunimą keliui aukštyn.

Lietuviškam judėjimui vadovaują asmenys, atsipalaidavę nuo jausminių išgyvenimų, šiandien jau protavimo labirintuose rikiuoja praėjusių gastrolių aktyvus ir bando juos panaudoti ateities darbams. Pripažindami didelius nuopelnus krepšioninkams, kaip kovojančio lietuviško jaunimo simboliui, visuomenininkai ypatingai vertina komandos vadovus, kurie juos lygiai taip pat maloniai nustebino, kaip ir pati atsiųstoji krepšinio komanda.

-- Ten (suprask, Amerikoje) visko yra. Ir gerų sportininkų ir gerų visuomenininkų. -- Vienc veiklaus adelaidskio žodžiais. -- Rinktinės vadovas inž. V. Adamkavičius tapo pavyzdžiu, kaip reikia atlikti pasilmtas pareigas.

Daugelio nuomonėse aukštai vertinamas V. Adamkavičiaus nuosirdumas ir taurumas, lygiai kaip ir jo sugebėjimas puikiai atstovauti lietuvių australų tarpe. Keli adelaidskiai įsakmiai pasibėžė, kad jie tikrai norėtų, jog ateities išvykoms vadovautų tie patys asmenys: Adamkavičius ir Grybauskas. Visus ypatingai maloniai nutelkė Grybauskos besąly-

ginis atsidavimas rinktinėi. Dr. Gaškai teko sunkio pareigos tęsti vadovavimą V. Adamkavičiui nelaukiant apleidus Australiją. Tačiau dr. Gaškai visi geriau žino kaip griežtą teisėją krepšinio aikštėse. Laimėjimų troškimo momentais vietos lietuviai kartais ir pykdavo, kad jis buvo labai kietas saviems "berniukams". Bet dabar ir tas jau išlyginta -- nulėmė protas, ne jausmai.

Apie krepšioninkus kalbėjau ne tik su tais, kuriuos galima visur sutikti, bet ir su tais, kuriuos tik kartą per metus, aukas rinkdamas, tesutinku. Kalbėjau su tais, kurie, patys niekur nedalyvaudami, atiduoda kasmetinę duoklę lietuviškiems reikalams, o taip pat ir su tais, kurie niekur nesirodo ir jokios, net piniginės aukos lietuviškam reikalui neskiria.

Kaip skirtingos jų pažirtos lietuvišką reikalą, taip skirtingos ir nuomonės. Tačiau krepšioninkų gastroles visiems be išimties yra padariusios gylį įspūdį. Kaip kuriais atvejais atrodo, kad šiaurės Amerikos lietuviai krepšioninkai ypatingai stipriai sukrėtė tuos, kurie nuo lietuviškų reikalų labiau atitrūkę. Svečių pasisekimai ir laimėjimai, negirdėtas sujudimas ne tik

lietuvių kolonijose, bet ir pačių australų tarpe tuos atitrūkusius lietuvių kažkaip giliai sukrėtė viduje, tarsi sugėdino. Susitikę, jie dabar bando save pateisinti: "Matote, aš buvau kažkaip atitrūkęs... Įsikūrimas, viršvalandžiai, darbai aplink namus..."

Visai suprantama, kad mes smerkiame visus, kurie nuo lietuviškų reikalų Australijoje taip greitai nusigrįžo: neleidžia vaikų lietuviškas mokyklas, nesidomi tautiniais reikalais, nepasirodo jokiam lietuviškame rengime, užmiršo tautines šventes. Mes galvojame, kad jie jau yra dingę lietuviai. Ištikrųjų, jie yra ligonys, sergą tautine mažakraujyste. Kasdieninio gyvenimo dielės iščiulpė iš jų gyslių lietuvišką kraują, bet nepapildė jų australišku. Australų akyse jie vistiek svetimi. Nors minios apsupti, bet gyvena be draugų, tarsi dykumose ir dūsta nutautėjimo dulkėse. Pasikalbėjus su jais, aišku, kad savo širdyse jie gerokai kenčia. Tos užslėptos jų kančios prasiveržia paviršium kaip tik didesnių tautinių sujudimų metu. Sėkmingas lietuviško kovin-gumo pademonstravimas, nusiaubęs visą Australiją, šiems pasiklydusiems lietuviams aiškiai parodė, kad jie apgaudinėja patys save, kad kiti vis dėlto rim-

tai veikia ir didelių darbų bendromis jėgomis atlieka.

Beveik pusė visų australiškų atsiskyrėlių, kaip pasirodo, vistiek rado ir laiko ir noro nueiti į krepšinio rungtynes pasižinoti "amerikonikų". O tai buvo stipri "injekcija", kuri, galbūt, dalį šių atsiskyrėlių sugrąžins į lietuvių eiles. Tikėkim.

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

PER DIRVĄ

galite užsisakyti šias knygas:

Shakespeare — Hamletas — 5 dol.

Ant. Šukys — Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai — 3 dol.

Dr. J. Prunskis — Mokslas ir Religija — 2 dol.

Nerima Narutė (poezija) Relikvijos — 2 dol.

L. Dambriūnas — Lietuviškas auklėjimas šeimoje — 50 centų.

Visa eilė kitų, senesnių ir naujesnių laidų, knygų.

Mieli tautiečiai!

Dėkite savo sutaupas į — SCHUYLER SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Kearny, New Jersey. Tai vienintelė lietuvių taupymo ir skolinimo draugija New Jersey ir New Yorko valstijose

VEIKIA NUO 1924 METŲ.

Lengvomis sąlygomis duodamos paskolos (morgičiai) namams įsigyti ar taisyti. Įvairios taupymo sąskaitos. Už sutaupas dividendai išmokami kas 3 mėnesiai. Indeliai apdrausti ligi \$10,000 federalinės valdžios įstaigos.

Mandagus ir greitas patarnavimas angli ir lietuvių kalbomis. Ši draugija lietuvių finansinius reikalus tvarko jau 40 metų. Per tą laiką draugijos kapitalas išaugo ligi \$5,000,000.00, o rezervai ligi \$200,000.00.

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirtadieniais nuo 9 iki 3 val. po pietų. penktadieniais nuo 9 val. iki 7 val. vak.

BANKO NAMAI:

24 Davis Ave., Kearney, N. J.
Telef.: WY 1-0001, WY 1-7260

Julius Paknis, Prezidentas

Bostono skaučių židinys ruošiasi kaukių baliui, kuris įvyks spalio 24 d., šeštadienį, 7:30 v.v. Piličių Klubo Auditorijoje. Numatytos žangos dovanos ir premijos už geriausius kaukes. Teisėjais sutiko būti A. Gustaitienė, T. Vasiliauskienė ir St. Santvaras. Meninę programą išpildys Babuškinaitės baleto studija. Veiks bufetas ir gros puikus Al Woods orkestras. Salės papuošimu rūpinasi J. Špokevičius. Nuotraukoje židinio narės pasitarime ruošiant kaukių balių, kurio pelnas skiriamas Lietuvių Fondui.

Balfo vajas Chicagoje

Chicago ir jos apylinkių lietuvių organizacijų vadovai bei atstovai, Balfo Vajaus Globos Komiteto pirmininko finansininko Juozo Gribausko kvietimu spalio 13 d. susirinko St. Anthony Loan and Savings Association naujose

patalpose, 1447 So. 49 Court, Cicero, pasitarti Balfo vajaus reikalais, išklausti vajaus vykdomojo komiteto pranešimo, organizacijų atstovų kalbų, apsvaistę vajaus klausimą ir, turėdami galvoje, kad su žiauriaja bolševikų

okupacija mūsų tauta yra atsidurusi ne tik dvasiniame varge, bet didelė jos dalis ir medžiaginiame skurde, vienbalsiai nutarė viešai paskelbti lietuvių visuomenei šį pareiškimą:

* Vienbalsiai pritariame Balfo Chicago apskritys organizuojamam lapkričio mėn. labdaros vajui, varge esantiems tautiečiams sušelpiti,

* Balfo organizuojamą labdaros vajų laikome visos Chicago ir jos apylinkių lietuvių labdaros vajumi,

3. Skelbiame 1964 m. lapkričio mėn. lietuvių labdaros mėnesinį Chicagoje ir jos apylinkėse,

* Nuodėdžiai kviečiame visas lietuvių organizacijas, draugijas ir pavienius asmenis vieningai prisidėti aukai ir darbu prie vajaus pasisekimo,

* Reiškiamo gilią padėką organizacijoms, draugijoms ir pavieniui asmeniui, nuolat prisidedantiems prie lietuvių šalpos darbo ir

* Pritariame Balfo Chicago apskritys valdybos sudaryto vajaus komiteto sąstatui, linkėdami jam darbe pasisekimo ir pažadame jam visokeriopą savo paramą.

Chicago organizuotosios lietuvių visuomenės vardu atstovai:

Lietuvos Dukterų D-jos, DLK Birutės Karių Šeimų Moterų D-jos, Vyr. Giedrininkių, LRK Federacijos, Ateitininkių Sėdraugių S-gos, Moksleivių Ateitininkių S-gos, Lietuvos Kūrėjų Savanorių S-gos, Lietuvių Karių veteranų Ramovės, LST Korp! Neo-Lithuania, Skaučių Seserijos, Skautų Brolijos, Santaros-Šviesos Federacijos, Dainavos Ansamblio, Lietuvių Žurnalistų S-gos, Lietuvių Miškininkių S-gos Išeivijoje, Lietuvių Ūkininkių S-gos, Lietuvių Fondo, Pasaulio Lietuvių Gydytojų S-gos, LB Chicago apygardos, Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos, Lietuvių Politinių Kalinių S-gos, Lietuvių Paštininkių S-gos,

Lietuvių Šaulių S-gos Centro Valdžios, Lietuvos Policijos Tarnautojų klubo Krivulės, Lietuvių Fronto Bičiulių ir Lietuvių Inžinierių ir Architektų D-jos.

DETROIT

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lapkričio 23-sios - Kariuomenės šventės minėjimą Detroito, kūr. savanoriai ir ramovėnai rengia lapkričio mėn. 29 dieną.

Dienotvarkėje 10:30 val. šv. Antano parapijos bažnyčioje pamaldos.

12:30 val. Lietuvių namuose žuvusiųjų ir mirusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas. Po pagerbimo, ten pat Purdue universiteto profesoriaus dr. Zenono Rekašiaus paskaita: "Karas atominiame amžiuje".

Įėjimas nemokamas.

Rengėjai prašo visų lietuviškų organizacijų tą dieną savo parengimų nerengti. J. M.

ĮDOMI PARODA

Parodoje savo rankdarbius ir meną yra išstatę vyresnio amžiaus (nuo 50 metų) grupės, klubai, senelių namai, senelių ligoninės, parapijos ir pavieniai asmenys. Išstatyta virš 1500 kūrinių. (1963 metais tokią parodą aplankė virš 20,000 žmonių).

Čia pamatysite medžio drožinių, smulkesnių baldų, keramikos, mozaikos, paveikslų, įvairių rankdarbių, siuvinėjimo, mezgimo, audimo ir t.t.

Tam tikromis valandomis rodoma rankdarbių gamyba. Kai kurie rankdarbiai yra pardavimui. Ta paroda mums lietuviams yra įdomi tuo, kad joje dalyvauja kaip atskira ir vienintelė tautinė grupė "Lithuanian Golden Age Group". Lietuvių grupės dalyvių yra 9 su virš 20 kūrinių. Dalyvių amžius nuo 62 iki 71 metų. Įėjus į muziejų (Detroit Historical Museum) čia pat po stambiu užrašu "Fruits of the harvest years" pamatysite Laumės Ragą su gausybe įvairių rankdarbių, iš kurių jūs akį patrauks gražus stalo lempai stovas -- medžio inkrustacija - Petro Medonio, 71 metų amžiaus, gerai žinomo Detroito visuomenininko, darbas. Čia pat, paėjus į dešinę, gražioje stiklinėje spintoje išstatyti P. Medonio darbo smulkas ir lietuviškos kanklės. Parodos salėje rasite ir lietuvių rankdarbių stalą. Čia savo rankdarbius išstatė: Salinis Mary, 62 metų amž. Kootislas Margaret 63 m.; Grinis Petronėlė 64 m.; Morozas Vincenta 67 m.; Zvirgzdin Nellie 68 m.; Goodman Tillie 70 m. Mezginių išstatė Rutkelis Marcella 68 m. ir keramiką išstatė Ruks Catherine 65 m.

Nors dalyvių pavardės jau ne visos lietuviškai skamba, nors rankdarbiuose mažai lietuviško rašto motyvų, bet jų noras Lietuvos vardą priminti tūkstantams Detroito amerikiečių, parodo jų tikrą meilę Lietuvai ir prašosi visos lietuviškos visuomenės pagarbos ir padėkos.

Paroda atidaryta iki lapkričio mėn. 1 dienos, kasdien išskyrus pirmadienius, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. (jb)

DETROITO SKAUTŲ ŽINIOS

Spalio mėn. 31 d. — šeštadienį — Detroito skautės ir skautai ruošia jaunimo linksma vakarį Lietuvių namuose. Programoje: šokiai prie populiarios muzikos, kaukių paradas ir kiti įvairumai. Vakara globoja GABIJOS skaučių ir BALTIJOS skautų tuntai.

Skautės-tai maloniai kviečia visą jaunimą (virš 12 metų amžiaus) į šį vakarą. Įėjimas laisvas. Pradžia 7:30 vakaro.

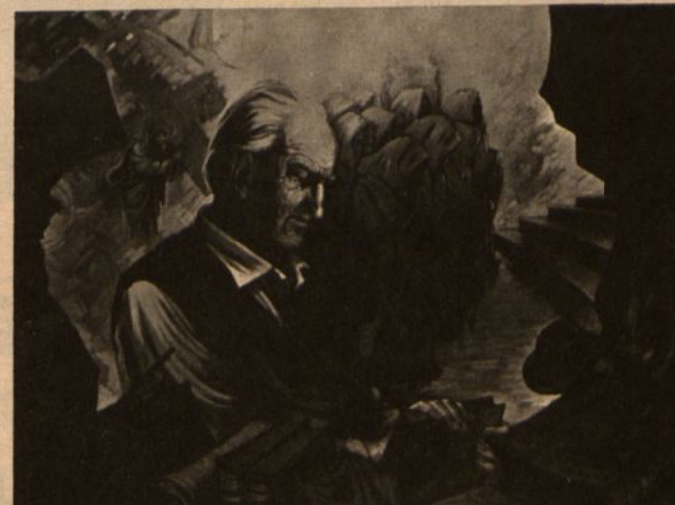
Kviečiama gausiai dalyvauti su savo kaukėmis. Geriausia kaukė bus premijuota.

Vilkiukų sueigos vyks reguliariai kas antrą šeštadienį Lietuvių namuose po lituanistinių pamokų. Sekančioje sueiga įvyks spalio 31 d. Norintieji įstoti į skautus-vilkiukus, kviečiami atvykti į sueigą.

Clevelando skautai pa-

R. Laniausko paveikslas Lietuvių Dienoj suruošto parodoje publikos balsavimu laimėjęs pirmąją premiją. J. Carlos nuotrauka

V. Stančikaitės - Abraitienės paveikslas laimėjęs antrą vietą. J. Carlos nuotrauka

A. Muliolio paveikslas laimėjęs trečiąją premiją. J. Carlos nuotrauka

kvietė Detroito skautus ir skaites dalyvauti skautų ruošiamam vakarė lapkričio mėn. 7 d. Clevelande. Norintieji vykti į Clevelandą prašomi iki lapkričio 1 d. registruotis pas savo tuntininkus. Kelionė autobusu kainuos 6.50 dol. asmeniui. Jei nesusidarytų skaičius autobusu, tai bus vykstama automobiliais.

Detroito skautai ir skaitės ruošia rudens vakarė laužą visuomenei Lietuvių namuose šių metų lapkričio mėn. 21 d. a. b.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNCIAMI PAŠTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

USE EAGLE STAMPS LIKE MONEY AT ALL 5 MAY COMPANY STORES

MAY'S BASEMENTS

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARMATOWN
SOUTHGATE
GREAT LAKES MALL

Specialus pirkinys!

Sezonui prasidedant!

Moterims
Žinomos gamyklos

su pamušalais botai

Gaminti JAV žinomiausios gamyklos

Jeigu be trukumų

14.99 - 16.99

6.99

Pirkite dabar ir pasiruoškite šaltoms, snieguotoms žiemos dienoms! 100% saugūs nuo drėgmės, aukštos rūšies vinylio viršais su neslystančiais padais. Šiltais nylo ar estono pamušalais, perauštais medvilne ar medvilnės flaneliu. Toje grupėje rasite lygius, aukštus, žemus ir su aukštais kulnėmis batus. Pasirinkimas juodų, rudų, žviesių, rusvų, baltų ir raudonų spalvų. Dydžiai 5 iki 10 toje grupėje.

Gaila, nepriimami užsakymai paštu ar telefonu

BASEMENT WOMEN'S SHOE DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND ALL 4 STORES

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

NORINTIEJI DALYVAUTI SENAT. B. GOLDWATERIO SUTIKIME

Public Auditorium Clevelande, apie savo dalyvavimą praneša bet kuriam Goldwateriui remti lietuvių komiteto nariui ne vėliau, kaip iki šeštadienio, spalio 24 d.;

Dr. Vladui Ramanauskui tel. 481-6700, Vladui Plečkaitiui tel. 681-3674, Rita Premeneckienei tel. GL 1-6843, Juliui Smetonai tel. 371-4333 arba 371-4675, Algiui Pautieniui tel. ER 1-4168, Raimundui Kudukiui tel. 932-0959, Vytautui Staškevičiui tel. 482-4942, generolui Tallat-Kelpšai tel. YE 2-9566, Ingridai Stasaiti tel. IV 6-2111, Antanui

Jonaičiui tel. 531-4608, Jaučiui Nasvyčiui tel. 231-5957 ir Militai Apanienei tel. 382-1606.

Visiems pranešusiems iš anksto bus rezervuotos geros vietos, nors bilietų ir nebus spausdinama.

Senat. B. Goldwateris kalbės Public Auditorium salėje spalio 27 d., 8 val. v.

• Neolituų balius įvyks spalio 31 d. ištaigingoje Stardust Ballroom (2177 Lee prie Cedar) salėje. Pradžiai 7:30 val. vak. Bilieto kaina \$5.50. Programoje vakarienė, bufetas ir geras šokių orkestras.

Iškilmingas Korp. Neo-Lithuania posėdis, kurio metu juniorai bus pakelti į senjorus, įvyks toje pačioje salėje 6:30 val. vak.

Svečiai maloniai kviečiami ir šiose iškilmėse dalyvauti.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

• Clevelando lietuvių inžinierių ir architektų susirinkimas įvyks Čiurlionio namuose (10908 Magnolia Dr.), sekmadienį, spalio 25 d., 3:30 val. Ypatingai prašomi atvykti ir įsijungti į lietuvių technikos mokslo žmonių bendravimą Amerikoje išsimokslinę ar dėl darbo Clevelandan atsikėlę ir ligi šiol neužmezgę ryšių su lietuvių inžinierių sąjūdžiu. Šiame subūvime kviečiamos dalyvauti ir ponios.

Susirinkimo darbuose numatyta svečio iš Detroito inž. Č. Stanulio pranešimas "Automobilio projektavimas ir gamyba" ir inž. V. Brizgio — atpasakojimas Lietuvos gyvenimo krisių patirtį iš paskiausiai atvykusiųjų.

• Pilėnų skautų tuntas ir skautininkų ramovė, vietoje užuojautos ir gėlių prie a. a. vyr. sktn. Dr. DOMINIKOS KESIŪNAITĖS kapo — jos atminčiai pagerbti, per Balfą New Yorke pa-

Praeitą savaitę Clevelande Gallery International patalpose 13218 Superior Ave. buvo atidaryta dail. V. K. Jonyno dailės paroda, labai gerai įvertinta amerikiečių kritikų. Nuotraukoje centre dail. V. K. Jonynas kalbasi su lietuvių radijo valandėlės Clevelande vedėju J. Stempužiu. Paroda bus atidaryta iki lapkričio 19 d. nuo antradienio iki penktadienio 6-9 v.v., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 2 iki 7 v. vak.

siuntė auką Memmingeno DLK Kęstučio skautų draugovės sumanytai lietuviško kryžiaus statybai paremti.

• Japonų foto aparatų paroda įvyks spalio 22-23 dienomis Clevelande, Statler Hilton viešbučio Euclid Ballroom salėje. Abi dienas bus atdara nuo 12 iki 9 val. vakaro. Įėjimas laisvas. Parodos svečiams bus skiriamos įvairios dovanos.

PAGERBS PARTIZANUS

Spalio 25 d., sekmadienį, Kristaus Karaliaus šventėje, šv. Jurgio bažnyčioje 10:30 v. bus laikomos iškilmingos pamaldos už žuvusius ir nukankintus mūsų partizanus, herojiškai kovojusius dėl Lietuvos laisvės komunistų okupacijos metu.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis, o visuomenė kviečiama skatlingai dalyvauti maldoje.

Pamaldas užsakė A. Banys. Dėl vėliavų dalyvavimo šiose pamaldose gautas pilnas pritarimas organizacijų atstovų rugsėjo 4 d. įvykusiame ALT susirinkime.

Susirinkimo Prezidiumas

LIETUVIŲ DIENA

Clevelando lietuvių visuomenė LB II Apyl. suruošė Lietuvių Dieną Naujosios Parapijos salėje parodė nemažą susidomėjimą. Dienos metu buvo gausiai lankoma mūsų clevelandiečių menininkų dailės darbų paroda, kurioje dėmesį atkreipė jaunieji mūsų dailininkai. Atsilankę galėjo taip pat pasisotinti parapijos valgykloje II Apyl. talkininkų ir talkininkų bufetu.

Dailės parodoje, jau iš anksto žinomu ir pasižymėjusiu dailininkų tarpe, kaip V. Stančikaitės-Abraitienės, kun. P. Dzegoraičio, M. Nasvyčio, V. Raulinaičio (skulptūros), A. Vaikšnoro ir K. Žilinsko, radome eilę naujų vardų, nustebinusių žiūrovus savo pažanga ir viltinomis pastangomis.

Lankytojai buvo kviečiami pa-

Dail. V. K. Jonynas (kairėje) kalbasi su dail. A. Vaikšnoru prie parodoje išstatytos skulptūros šv. Sebastijonas.

V. Plodžinsko nuotrauka

sisakyti už 3 geriausiai patikusius paveikslus. Aišku, tai nebuvo menų žinovų, o tik mėgėjų atrankos rezultatas. Pasirodo, publikai geriausiai patiko R. Laniauskas, V. Stančikaitės-Abraitienės ir A. Muliolis paveiksai. Visi trys gavo po dovaną. Keleta paveikslų buvo parduota.

Reikia sveikinti II Apyl. valdybos sumanytą, tuo būdu pasakatinant viešai pasirodyti naujus mūsų talentus. O jų tarpe buvo -- L. Balienė, I. Besperaitytė, T. Idzelytė, M. Kižienė, R. Laniauskas, J. Minkūnienė, A. Muliolis, E. Muliolienė, I. Skardytė, K. Šlapelienė, R. Unguraitytė. Vieni jų mėgėjai, kiti jau bebaigę meno mokyklas. Kai kurių pažanga ir ateitis neabejotinai daug žadanti.

Trys dailininkų paveiksai buvo paauginti laimėjimams.

Vakare Lietuvių Diena buvo užbaigta koncertu. Apletai -- sekantį kartą.

• MOKINIŲ TĖVŲ susirinkimas rugsėjo 27 d. priėmė komiteto pasiūlymą pakelti mokesť už mokyklą lankantį mokinį. Šis mokesčio pakėlimas palieja mokinį tėvus nuo pyragų bei tortų kepmo mokyklos parengimams ir pagrindinio mokyklos patalpų paruošimo mokslui.

• ŠV. KAZIMIERO lituanistinėje mokykloje nuo spalio 24 d. pamokos prasideda 9:30 ryto, baigiasi 1:00 po pietų. Šis pakeitimas padarytas, kad visi mokiniai galėtų vienu laiku baigti pamokas.

• D. KAVALIŲNAITĖ ir M. LEKNICKAS yra du naujieji mokytojai, kurie prisijungė jau prie dirbančių mokykloje mokytojų.

• D. KAVALIŲNAITE dėsto prancūzų kalbą Western Reserve Universitete ir kartu ruošiasi masterio laipsniui. M. Leknickas yra baigęs S. Dakotos valstybinį universitetą su masterio laipsniu.

NAMŲ RUOSAI IR VIRIMUI

Reikalinga moteris šeimai su 3 vaikais — 11 iki 17 m. amžiaus. Gyventi kartu. 45 dol. į savaitę pradžiai. Apmokamos atostogos.

Skambinti prieš 11 val. ryto arba po 6 val. vak. Tel. EV 1-4330.

(116-118)

• Ar ne per daug mokate už savo namų bei baldų ir kt. nuo ugnies bei Jūsų nelaimės? Pasitirinkite pas Z. Obelenį 881-7741 ar V. Giedraitį 944-6835.

Išnuomojamas butas

1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galis tuo butu pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd. Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų vietos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison ir kt. Arti gero susisiekimo, bažnyčios, mokyklos. Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedideli mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

Investavimui

2 š. ir 1 š. ant 1 sklypo. \$11,500. Įmokėjimas \$500.

6 š. mūrinis arti St. Clair. \$22,000.

4 š. medinis E. 47 — St. Clair. \$11,500.

Lietuviai bendradarbiai: Alg. Dailidė, John Lorenz ir Ant. Mikoliūnas 13229 Superior Ave.

UL 1-6666

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

ATSTOVAS VYT. SENKUS

WO 1-6820 Office ME 1-5997 M. A. SCHNEIDER CO. 2710 Lorain Ave., Cleveland, Ohio

Čiurlionio ansamblis, išpildęs meninę programą Lietuvių Dienoj Clevelande, su dirigentu A. Mikulskiu ir solistais pianiste B. Smetoniene, J. Krištolaityte-Daugėliene ir akompaniatore R. Brazaitiene. Kairėje LB II Apyl. pirm. Mikšys.

Lietuvių Dienoj Clevelande suruoštoje dailės parodoje dalyvavę dailininkai pristatomi publikai.

V. Plodžinsko nuotrauka

LITHUANIAN VILLAGE, INC. TRADICINIS KONCERTAS-BALIUS

ĮVYKS

1964 M. SPALIO MĖN. 24 D.

LIETUVIŲ SALEJE.

PRADŽIA 7 VAL. VAK.

Programoje — solistė JUZĖ KRIŠTOLAITYTĖ-DAUGĖLIENĖ, akompanuojant — GENOVAITEI KARSOKIENEI.

Po programos VAISĖS, ŠOKIAI, grojant "MUSIC BY WONDERTONES" orkestrui ir kiti įdomumai. Bilietus galima įsigyti Lietuvių Klube telef. EX 1-1143 ir pas Direktorius. Pageidaujama sudaryti po 10 žmonių prie stalo.

Rengėjai Lithuanian Village Inc. Direktoriai

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Solistė Aldona Stempužienė, prieš išvykdamą į Europą, spalio 24 d. dainuos Montrealyje, Kanadoje.

• **SOLISTĖ ALDONA STEMPUŽIENĖ** pirmą kartą dainuos Montrealyje, Kanadoje, spalio 24 d. Katalikų Moterų Draugijos rengiamame koncerte Aušros Vartų parapijos salėje.

Su šiuo koncertu A. Stempužienė užbaigia šių metų koncertų seriją Amerikos žemynė ir išvyksta koncertuoti į Vokietiją, kur taip pat įdainuos lietuviškas plokšteles.

• **Dr. Valerija B. Raulinaitienė** paskirta Downey Veteranų ligoninės Chief of Staff. Tai aukščiausias postas Veteranų ligoninėse bet kada skirtas moteriai gydytojai. Ir dr. V. Raulinaitienė yra pirmoji gydytoja, tokiam postui paskirta iš 199 Veteranų ligoninių.

• **A. P. Mažeika**, Washington, D.C. ir M. Biliūnas, Post Chester, N. Y., per Dirvą užsiprenumeravo prez. Ant. Smetonos monografiją.

NAUJA LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA

Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdyba 1964-1965 mokslo metams sudaro: Algis Zapareckas — pirmininkas, 4120 Yorba Linda Drive, Royal Oaks, Michigan 48072; Algimantas V. Bublys — vicepirmininkas; Jūra Gailiūšytė — sekretorė, 645 Marrick, Apt. 21, Detroit 2, Michigan; Algis Alantas — išdininkas; Birutė Augustinavičiūtė — Tarptautinio skyriaus reikalams ir Rimantas Griškevičius — Spaudos ir informacijos reikalams ir Studentų Gairių redaktorius.

AUKOS L. I. TAUTOS FONDUI

Generaliniam Konsului Jonui Budriui mirus, vietoj vainiko, jo atminimui kovo-

je dėl Lietuvos laisvės pagerbti, Tautos Fondui per Dr. D. Krivicką Washingtono aukojo: po 10 dol.: K. ir B. Skirpai, D. ir G. Krivickai, L. ir E. Kačinskai, B. Paramskai; po 5 dol.: Vl. Viliamas, V. Trumpa, J. Andriūšis ir V. Jackunas — 3 dol.

L. I. Tautos Fondo Valdyba

PABALTIEČIŲ KONCERTAI BOSTONE

Kaip paprastai, Pabaltiečių koncertai yra rengiami Jordan Hall patalpose ir kviečiamos geriausios pajėgos jų išpildymui.

Vienas tokių koncertų įvyks gruodžio mėn. 4-tą dieną, dalyvaujant mūsų iškiliam solistui Jonui Vazneliui. Sekančiuose koncertuose, kurių datos dar nenustatytos, dalyvauja garsieji pianistai Ingerman Bergman iš Švedijos ir latvių instrumentalistas Ingutis Noruns iš Kanados.

MONOGRAFIJOS REIKALU!

Prez. Ant. Smetonos monografijai pasirodžius, daugelis ieško kelių, kaip greičiau ją įsigyti. Neskubantiems ir kantrybės turintiems patariame užsisakyti per Dirvą. Tai ilgesnis kelias todėl, kad prenumeratorių sąrašus Dirvos administracija turi persiųsti monografijos ekspedicijai. Skubantieji gerai padarys užsisakydami ir 10 dol., čekį siųsdami šiuo adresu: K. POČIUS, 3908 FIR ST., EAST CHICAGO, IND.

• **S. Mickus** — Medinah, Ill. per Dirvą užsiprenumeravo prez. Ant. Smetonos monografiją.

CHICAGO

Sol. Natalija Aukštuoliene išpildys meninę programą Rudens Lapų baliuje Chicagoje.

RUOŠIASI RUDENS LAPŲ BALIUI

Spalio 25 dieną, sekmadienį, Don Varno svetainėje — 6816 S. Western Ave., 4 valandą p. p. kviečiamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus narių susirinkimas, kuriame numatyta Antano Kalvickio paskaita aktualia tema — J.A.V. rinkimų sintezė.

Susirinkime bus taip pat aptartas tradicinis Rudens Lapų Baliaus rengimo klausimas.

Šis balius - parengimas įvyks lapkričio 7 dieną, 7:30 val. vakaro, Pakšto salėje, 2801 West 38th St.

Kaip kiekvienais, taip ir šiais metais rengėjai žada sudaryti malonią nuotaiką ir tikisi susilaukti daug svečių ne tik iš Chicago, bet ir kitų kolonijų.

Meninę programą sutiko išpildyti gražiai užsirekomendavusi, jau Chicagoje žinoma ir chigagiečių mylima dainininkė p. Natalija Aukštuoliene, kuri paskutinį kartą pasirodė "Dirvos" premijos įteikimo proga. Rezervacijų reikalu pra-

A. L. TAUTINĖS SĄJUNGOS BOSTONO SKYRIUS
SPALIO 31 DIENĄ, 6:30 VAL. VAKARO
RUOŠIA SAVO NAMUOSE

TAUTINĖS SPAUDOS VAKARĄ

Parengimo metu kalbės Dirvos redaktorius J. Čiuberkis, Vilties Draugijos vicepirmininkas V. Rastenis ir Dirvos redakcinės kolegijos narys rašytojas St. Santvaras.

Girdėsime jaunimo išpildomą meninę programą, pasitarsime šiuo opiu mūsų tautinio gyvenimo reikalu. Bus proga įstoti "Vilties" draugijon nariais ar padidinti jau esamus savo įnašus.

Kviečiami visi lietuviškos spaudos bičiuliai šiame parengime aktyviai dalyvauti.

šome kreiptis telefonu HE 6-2588. Rengėjai

• **L. S. T. Korp! Neo-Lithuania** Chicagoje korporacijos metinė šventė ir 42 metų sukaktis bus minima lapkričio mėn. 21 dieną. Ta proga rengiamas balius puošnioje Club Boston salėje (3457 West 26th St.). Vietos užsakoma iš anksto pas kol. M. SIMKŲ 9-3 ir 5-8 val. tel. CL 4-7450. Šventės programa bus skelbiama vėliau. (116-118)

• **Koks yra tikrasis lietuviškos moters veidas? Ar padeda juodosios piliulės?** Sužinosite, kai atvyksite į vieną iš penkių ANTRO KAIMO pastatymų, kurie kabaretinėje formoje įvyks š. m. spalio 24, 30, 31 ir lapkričio 8 dienomis, Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St., Chicagoje. Publika bus priimama nuo 8 val. vak. (lapkričio 8 nuo 6 val. v.). Įėjimui yra reikalingos rezervacijos, dėl kurių prašome skambinti N. Stakauskienei, PR 8-6804, iki 9 val. vak. Įėjimo kaina \$2.00.

• **Valentinos Kojelienės** dainų recitalis įvyks Chicagoje, Jaunimo Centro salėje š. m. spalio 24 d., 8 val. vak. Amerikiečių ir lietuvių muzikos kritikai apie jos dainavimo meną labai palankiai atsiliepė. Jos recitalis bus vienas iš įdomiausių šio rudens koncertų.

Bilietus į koncertą prašome įsigyti iš anksto Marquette Parke "Marginiuose" ir Brighton Parke B. Siliūno prekyboje 4600 So. Fairfield Ave. Koncertą ruošia Neo-Lithuania korporacija.

Bilietų dar galima bus gauti prieš koncertą kasoje.

Spalio 24 d. šeštadienį, Bostono Lietuvių Kultūros klube ruošiamas paskaita apie avantgardinį teatrą. Paskaitai iliustruoti bus suvaidinta Ed. Albee "Žvėryno istorija", režisuojama B. Kerbelienės. Nuotraukoje Algis Žemaitaitis ir J. Jašinskas repetacijos metu.

TORONTO

JUBILIEJINIS BALIUS

SLA 236 Toronto kuopa kviečia visus atsilankyti į jos rengiamą 30-ties metų kuopos įsisteigimo jubiliejaus paminėjimo koncertą, kuris įvyks šeštadienį, 1964 m. spalio mėn. 24 d., 7 val. vak. Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College St., Toronte.

Koncerto programą atliks sol. Nora Braziulienė ir ba-

lito šokėjos R. ir M. Jokubaitytės iš Clevelando. Akompanuos muzikė D. Skrinkaitė.

Baliaus metu šokiams gros V. Babicko lietuviškas orkestras iš Hamiltono. Turtingas bufetas.

100 ponių ir panelių bus apdovanotos gėlėmis. Nepaprastai vertinga įėjimo dovana.

Tai pats didžiausias šio rudens šokių atidarymo parengimas Toronte.

NEW YORK

• **L.S.T. Korp! Neo-Lithuania** metinė šventė įvyks lapkričio 7 d. Travelers Hotel, 9400 Ditmar Blvd., prie La Guardia aerodromo. Programa pradedama iškilinga sueiga 6 val. vak. Pompei Room. Vaisės ir šokiai, 8 v. v. Terrace Ball Room. Kvietimai gaunami pas korporantus ir Valdyboje, užsakant telefonu: MI 2-0656.

AUKOS DIRVAI

R. Tamulionis, Detroit	2,00
A. Cenfeldas, Union	2,00
Dr. G. Petersonas, Dearborn	5,00
T. Gaižauskienė, Venezuela	4,00
J. Smulskis, Lima	2,00
V. Tallat-Kelpša, Chicago	5,00
V. Senkus, Cleveland	3,00
A. Garmus, Cleveland	10,00
V. Jonaitis, Granville	5,00
Dr. A. Razma, Wilmington	10,00
Dr. P. Svarcas, Mascoutah	10,00
J. Kuprėnas, Washington	1,00
K. Ramonas, Chicago	5,00
Dr. E. Lenkauskas, Cleve	10,00
A. Verbickas, Chicago	5,00
L. Babrys, Washington	4,00
Seigan Co., Chicago	10,00
A. Janušauskas, Cleveland	5,00

Genė Buračaitė ir Kazys Ysaitis susituko spalio 10 d. Baltimorėje, Md. Vyt. Maželio nuotrauka

Solistė Valentina Kojelienė spalio 24 d. dainuos Chicagoje neolituanų ruošiamame koncerte.